

Konrad Cichocki

**dictiōnārium
Latinō-Polonum**

**słownik
łacińsko-polski**

a-

- ▶ **ā / ab / abs** (z *abl.*) – od, z, przez, przed, u, w
- ▶ **abdūcō, abdūcere, abdūxi, abductum** – wprowadzić, odprowadzić, unieść
- ▶ **abeō, abīre, abīvī (abiī), abitum** – odchodzić, oddalać się
- ▶ **aberrō, aberrāre, aberrāvī, aberrātum** – oddalać się, zbaczać
- ▶ **abiciō, abicere, abiēcī, abiectum** – wyrzucać, wrzucać, odrzucać
- ▶ **ablātīvus, ablātīvī m** – narzędnik (*przypadek łaciński*)
- ▶ **absēns, absentis** – nieobecny
- ▶ **abstineō, abstinēre, abstinuī, abstentum** – trzymać z dala, powstrzymywać, hamować
- ▶ **absum, abesse, āfuī, —** – być nieobecnym, być oddalonym, być daleko
- ▶ **ac = atque** – i, oraz
- ▶ **accēdō, accēdere, accessī, accessum** – zbliżać się, przystępować
- ▶ **accendō, accendere, accendī, accēsum** – zapalać, rozpalać, oświetlać
- ▶ **accidō, accidere, accidī, —** – padać; zdarzyć się
- ▶ **accipiō, accipere, accēpī, acceptum** – otrzymywać, przyjmować
- ▶ **accubō, accubāre, —, —** – leżeć przy stole (podczas biesiady), zajmować miejsce przy stole
- ▶ **accumbō, accumbere (accumbāre), accubui, —** – leżeć przy stole (podczas biesiady), zajmować miejsce przy stole
- ▶ **accurrō, accurere, accurī (accucurrī), accursum** – przybiegać, nadbiegać, podbiegać
- ▶ **accūsātīvus, accūsātīvī m** – biernik (*przypadek łaciński*)
- ▶ **accūsō, accūsāre, accūsāvī, accūsātum** – oskarżać
- ▶ **ācer, ācris, ācre** – odważny, energiczny, srog, surowy, żarliwy, zawzięty
- ▶ **acerbus, acerba, acerbum** – kwaśny, cierpki, gorzki
- ▶ **Achillēs, Achillis m** [*gr. Ἀχιλλεύς, Ἀχιλλέως, ὀ*] – Achilles (*syn Peleusa i Tetydy, grecki heros i bohater wojny trojańskiej*)
- ▶ **aciēs, aciēī f** – linia bojowa, szyk bojowy, szereg (np. żołnierzy)
- ▶ **āctīvus, āctīva, āctīvum** – czynny
- ▶ **acūtus, acūta, acūtum** – ostry
- ▶ **ad** (z *acc.*) – do, na, nad, przy
- ▶ **ad hoc** – na to
- ▶ **addō, addere, addidī, additum** – dodawać, dołączyć, dopisać; **diem epistulam addere** – nadawać / datować list
- ▶ **adeō, adīre, adīvī (adiī), aditum** – podchodzić, zbliżać się, odwiedzać, radzić się; wchodzić, wpływać
- ▶ **adhūc** – do tej pory, ciągle, wciąż, jeszcze, nadal
- ▶ **adiciō, adicere, adiēcī, adiectum** – dorzucać, rzucać, miotać, dodawać
- ▶ **adiectīvum, adiectīvī n** – przymiotnik
- ▶ **adiungō, adiungere, adiūnxī, adiūnctum** – przydzielać, nadawać, powierzać
- ▶ **adiuvō, adiuvāre, adiūvī, adiūtum** – pomagać, wspomagać, wspierać
- ▶ **admīrātiō, admīrātiōnis f** – zdziwienie, zdumienie, podziw, zachwyt, uwielbienie, podziw, zachwyt, uwielbienie, cud, cudo, cudowność, nadzwyczajność, rzecz nadzwyczajna
- ▶ **admīror, admīrārī, admīrātus sum** – dziwić się, podziwiać
- ▶ **admittō,mittere, admīsī, admissum** – wpuszczać (kogoś), przyjmować (kogoś), pozwalać wejść (komuś)
- ▶ **adnectō, adnectere, adnexuī, adnexum** – spajać, łączyć, wiązać
- ▶ **adōrō, adōrāre, adōrāvī, adōrātum** – czcić, wielbić, okazywać cześć
- ▶ **adsum, adesse, adfuī, —** – być obecnym
- ▶ **adulēscēns, adulēscētis m** – młodzieniec, chłopak
- ▶ **advehō, advehere, advexī, advectum** – przywozić, dowozić, sprowadzać, importować
- ▶ **adveniō, advenīre, advēnī, adventum** – przychodzić, przybywać
- ▶ **adversum / adversus** (z *acc.*) – w kierunku, w stronę (czegoś / kogoś), na wprost (czegoś)
- ▶ **adversus, adversa, adversum** – przeciwny
- ▶ **aedificium, aedificiū n** – budynek, budowla

- ▶ **aedificō, aedificāre, aedificāvī, aedificātum** – budować
- ▶ **Aegaeus, Aegaea, Aegaeum** [gr. Αἰγαῖον Πέλαγος / Αἰγαῖον, Αἰγαίου, τὸ] – egejski
- ▶ **aeger, aegra, aegrum** – chory
- ▶ **Aegeus, Aegeī m** [gr. Αἰετός, Αἰγέως, ὁ] – Egeusz (*król Aten, ojciec Tezeusza*)
- ▶ **aegrōtō, aegrōtāre, aegrōtāvī, aegrōtātum** – mieć się źle, chorować
- ▶ **aegrōtus, aegrōta, aegrōtum** – chory
- ▶ **Aegyptus, Aegyptī f** – Egipt
- ▶ **Aemilia, Aemiliae f** – Emilia
- ▶ **Aemiliānus, Aemiliānī m** – Emilianusz (*męskie imię rzymskie*)
- ▶ **Aemilius, Aemilia, Aemilium** – emiliuszowy (*od: Marcus Aemilius Lepidus; polityk rzymski*)
- ▶ **Aemilius, Aemiliū m** – Emiliusz (*imię rzymskie*)
- ▶ **Aenēās (Aenēa), Aenēae m** – Eneas (*bohater wojny trojańskiej, główny bohater „Eneidy” Wergiliusza*)
- ▶ **Aenēis, Aenēidos (Aenēidis) f** – Eneida (*rzymski poemat epicki, napisany przez Wergiliusza, opiewający dzieje Trojańczyka Eneasza, legendarnego protoplasty Rzymian*)
- ▶ **aequē** – na równi, jednakowo, tak samo, w równym stopniu
- ▶ **aequinoctium, aequinoctiī n** – równonoc; zrównanie dnia z nocą; czas zrównania dnia z nocą
- ▶ **aequus, aequa, aequum** – równy, jednakowy
- ▶ **āēr, āeris m (f) [āēr, āeris]** – powietrze, atmosfera, chmura; **āera** – *acc. sing.*
(lub: **āera, āerum n** – przestworza)
- ▶ **aestās, aestātis f** – lato
- ▶ **aestimō, aestimāre, aestimāvī, aestimātum** – cenić (coś, z *gen.*), oceniać, wyceniać, szacować
- ▶ **aetās, aetātis f** – wiek, młodość
- ▶ **affectus, affectūs m** – nastrój, usposobienie, uczucie, wzruszenie, namiętność, pożądanie
- ▶ **afferō [ad + ferō], afferre, attulī, allātum** – przynosić, podawać, udzielać, dostarczać
- ▶ **afficiō, afficere, affēci, affectum** – poruszać, przejmować (kogoś czymś), oddziaływać, doznawać
(czegoś), wyrządzać (coś)
- ▶ **affirmō, affirmāre, affirmāvī, affirmātum** – zapewniać, stanowczo twierdzić, zaręczać (coś), potwierdzać (coś)
- ▶ **Āfrica, Āfricae f** – Afryka
- ▶ **ager, agrī m** – pole, rola
- ▶ **agmen, agminis n** – armia, kolumna wojskowa, pochód wojska
- ▶ **agnus, agnī m** – baranek, jagnię
- ▶ **agō, agere, ēgī, āctum** – czynić, robić; **sē agere** – iść, zmierzać, podążać, gnać, pędzić, poganiać
- ▶ **agricola, agricolae m** – rolnik
- ▶ **aiō** – mówić, mówić tak, zgadzać się; **aiō** – tak mówię; **ain’ tū?** [= aisne tū?] – czy naprawdę?,
czyżby?; **quid ais?** – co mówisz?
- ▶ **āla, ālae f** – skrzydło
- ▶ **Albanum, Albani n** – Albanum (*posiadłość Albańska*)
- ▶ **Albānus, Albāna, Albānum** – albański
- ▶ **Albīnus, Albīnī m** – Albin
- ▶ **albus, alba, album** – biały
- ▶ **Alcmēna, Alcmēnae f** – Alkmena (*żona króla Teb, Amfitriona*)
- ▶ **aliēnus, aliēna, aliēnum** – obcy, cudzy
- ▶ **aliquandō** – kiedyś, w końcu
- ▶ **aliquantum, aliquantī n** – nieco, sporo
- ▶ **aliquantus, aliquanta, aliquantum** – pewien, pewna ilość
- ▶ **aliquis, aliquid** – ktoś, coś
- ▶ **aliquot** – kilku, kilka; kilka osób
- ▶ **aliter** – inaczej
- ▶ **alius, alia, aliud** – inny, inna, inne; różny, różna, różne
- ▶ **alliciō, allicere, allēxi, allectum** – przyciągać, skłaniać, nęcić
- ▶ **alō, alere, aluī, altum (alitum)** – karmić piersią, żywić
- ▶ **alter n** – drugi, inny, ktoś drugi, inna osoba < *jako rzeczownik nie posiadający pełnej odmiany* >

- ▶ **alter, altera, alterum** – drugi, kolejny; jeden... drugi...
- ▶ **altum, altī** *n* – otwarte (głębokie, pełne) morze, głębina, głębina (morska)
- ▶ **altus, alta, altum** – wysoki, wyniosły; głęboki; pełny, otwarty; **altum mare** – pełne (otwarte) morze
- ▶ **amāns, amantis** – kochający, lubiący, kochany, drogi
- ▶ **amāns, amantis** *m/f* – kochanek / kochanka, zakochany / zakochana, luby / luba
- ▶ **ambulō, ambulāre, ambulāvī, ambulātum** – chodzić, podchodzić, przechadzać się, spacerować
- ▶ **amīca, amīcae** *f* – przyjaciółka
- ▶ **amīcītia, amīcītia** *f* – przyjaźń
- ▶ **amīcus, amīca, amīcum** – przyjacielski, przyjazny, życzliwy
- ▶ **amīcus, amīcī** *m* – przyjaciel
- ▶ **āmittō, āmittere, āmīsi, āmissum** – tracić, utracić
- ▶ **amnis, amnis** *m* – rzeka, nurt, prąd, bieg (rzeki)
- ▶ **amō, amāre, amāvī, amātum** – kochać
- ▶ **amoenus, amoena, amoenum** – uroczy, przyjemny, piękny, pociągający
- ▶ **amor, amōris** *m* – miłość
- ▶ **amphitheātrum, amphitheātrī** *n* – amfiteatr
- ▶ **Amphitryon, Amphitruonis** *m* – Amfitrion (*król Tyrynsu i Teb*)
- ▶ **an?** – czy naprawdę?, czyż?, czy?, czy też?, a może?; lub, albo, albo być może
- ▶ **ancilla, ancillae** *f* – niewolnica, służąca
- ▶ **angustus, angusta, angustum** – wąski, ciasny
- ▶ **anima, animae** *f* – oddech, wdech, dusza
- ▶ **animadvertō, animadvertere, animadvertī, animadversum** – zauważyć, zwracać uwagę
- ▶ **animal, animālis** *n* – zwierzę; istota żyjąca
- ▶ **animus, animī** *m* – umysł, duch; **bonum animum habēre** – mieć odwagę, nie tracić otuchy, być dobrej myśli, ufać; **bono animo esse** – mieć pewność siebie, być dobrej myśli
- ▶ **annō post** – w rok później, po roku
- ▶ **annus, annī** *m* – rok
- ▶ **ante** (*z acc.*) – przed, przedtem, wcześniej
- ▶ **anteā** – w przeszłości, przedtem, dawniej, wcześniej < *przystówek* >
- ▶ **antehāc** – w przeszłości, przedtem, poprzednio, dawniej, dotychczas, już przedtem
- ▶ **antequam** – nim, zanim, wcześniej niż
- ▶ **antīquus, antīqua, antīquum** – starożytny
- ▶ **ānulus, ānulī** *m* – pierścionek; kółeczko, ogniwo łańcucha
- ▶ **anus, anūs** *f* – staruszka, starsza kobieta
- ▶ **aperiō, aperīre, aperuī, apertum** – otwierać
- ▶ **apertus, aperta, apertum** – otwarty
- ▶ **apis, apis** *f* – pszczoła
- ▶ **Apollō, Apollinis** *m* – Apollo (*syn Zeusa i Leto*)
- ▶ **appāreō, appārēre, appāruī, appāritum** (*dat.*) – pokazywać się, być widocznym
- ▶ **appellātivum, appellātīvī** (*nōmen*) *n* – pospolity (*rzeczownik*)
- ▶ **appellātīvus, appellātīva, appellātīvum** – pospolity, nominalny
- ▶ **appellō, appellāre, appellāvī, appellātum** – nazywać
- ▶ **Appius, Appia, Appium** – appijski (*od: Appius Claudius Caecus; polityk rzymski*)
- ▶ **appōnō, appōnere, apposuī, appositum** (*lub: adpōnō, adpōnere, adposuī, adpositum*) – przykładać, przybliżać, kłaść
- ▶ **apportō, apportāre, apportāvī, apportātum** – przynosić, przewozić, dostarczać
- ▶ **apprehendō, apprehendere, apprehendī, apprehensum** – chwycić, ująć
- ▶ **appropinquō, appropinquāre, appropinquāvī, appropinquatum** (*dat.*) – zbliżać się, nadchodzić
- ▶ **Aprīlis, Aprīle** – kwietniowy
- ▶ **Aprīlis, Aprīlis** *m* – kwiecień (*nazwa miesiąca*)
- ▶ **apud** (*z acc.*) – przy, u
- ▶ **aqua, aquae** *f* – woda

- ▶ **Aquārius, Aquāriū** *m* – Wodnik (*nazwa znaku zodiaku*)
- ▶ **aquila, aquilae** *f* – orzeł
- ▶ **Arabia, Arabiae** *f* – Arabia
- ▶ **arānea, arāneae** *f* – pająk
- ▶ **arātor, arātōris** *m* – oracz
- ▶ **arātrum, arātrī** *n* – pług
- ▶ **arbitror, arbitrārī, arbitrātus** *sum* – sądzić, uważać
- ▶ **arbor, arboris** *f* – drzewo
- ▶ **arcessō, arcessere, arcessivī (arcessiī), arcessitum** – sprowadzać (coś / kogoś), przyprowadzać, przynosić, wzywać
- ▶ **arcus, arcūs** *m* – łuk
- ▶ **arduus, ardua, arduum** – stromy
- ▶ **argenteus, argentea, argenteum** – srebrny; zdobiony srebrem, zrobiony ze srebra
- ▶ **argentum, argentī** *n* – srebro
- ▶ **Ariadna, Ariadnae** *f* [*gr. Ἀριάδνη, Ἀριάδνης, ἡ*] – Ariadna (*córka króla Krety Minosa i Pazyfae*)
- ▶ **Ariēs, Arietis** *m* – Baran (*nazwa znaku zodiaku*)
- ▶ **Arīminum, Arīminī** *n* – Rimini (*miasto i gmina we Włoszech, w regionie Emilia-Romania, w prowincji Rimini*)
- ▶ **Arion, Arionis** *m* [*gr. Ἀρίων, Ἀρίωνος, ὁ*] – Arion (*na wpół mityczny poeta i kitarzysta grecki*)
- ▶ **arma, armōrum** *n* – broń, uzbrojenie
- ▶ **armātus, armāta, armātum** – uzbrojony
- ▶ **armō, armāre, armāvī, armātum** – zbroić, uzbrajać
- ▶ **arō, arāre, arāvī, arātum** – orać
- ▶ **ars, artis** *f* – sztuka; **arte** – zręcznie
- ▶ **as, assis** *m* – as (*jednostka monetarna*); grosz
- ▶ **ascendō, ascendere, ascendi, ascēsum** – wchodzić (na coś), iść w górę, wstąpić (*łacina poklasyczna*) ; **equum ascendere** – wchodzić na konia / dosiadać konia (*idiom*)
- ▶ **Āsia, Āsiae** *f* – Azja
- ▶ **asinīnus, asinīna, asinīnum** – głupi, ośli
- ▶ **asinus, asinī** *m* – osioł
- ▶ **aspergō, aspergere, aspersi, aspersum** – kropić, posypywać, przyprawiać szczyptą (czegoś), domieszać (czegoś)
- ▶ **aspiciō, aspicere, aspexī, aspectum** (*z acc.*) – spoglądać (*na kogoś / coś*), patrzeć
- ▶ **at** – ale, lecz, jednak, tymczasem
- ▶ **āter, ātra, ātrum** – czarny, ciemny
- ▶ **Athēnae, Athēnārum** *f* – Ateny
- ▶ **Athēniēnsis, Athēniēnse** – ateński
- ▶ **Atlanticus, Atlantica, Atlanticum** – Atlantycki
- ▶ **atque** – i, oraz
- ▶ **ātrium, ātriū** *n* – atrium (*niezadaszone pomieszczenie wewnętrzne*)
- ▶ **attat** – ach!, och! [okrzyki radości, bólu, zdumienia, strachu]
- ▶ **attentus, attenta, attentum** – uważny, baczny
- ▶ **audācia, audāciae** *f* – śmiałość, zuchwałość
- ▶ **audāx, audācis** – odważny, zuchwały
- ▶ **audeō, audēre, ausī (ausus sum), ausum** – być gotowym / skłonnym (do czegoś), mieć odwagę, być odważnym, być śmiałym
- ▶ **audiō, audire, audivī (audiī), audītum** – słuchać, słyszeć
- ▶ **auferō, auferre, abstulī, ablātum** – porwać
- ▶ **aufugiō, aufugere, aufūgī, —** – uciekać
- ▶ **avārus, avāra, avārum** – chciwy
- ▶ **augeō, augēre, auxī, auctum** – powiększać, poszerzać, wzmacniać, rozszerzać
- ▶ **Augustus, Augusta, Augustum** – sierpniowy
- ▶ **Augustus, Augustī** *m* – sierpień (*nazwa miesiąca*)

- ▶ **Aulus, Aulī** *m* – Aulus (*imię rzymskie*)
 - ▶ **Aurēlius, Aurēlia, Aurēlium** – aurelijski (*od: Aurelius Cotta; konsul rzymski*)
 - ▶ **aureus, aurea, aureum** – złoty
 - ▶ **aureus, aureī** *m* – złota moneta, złoty denar rzymski
 - ▶ **aurīga, aurīgae** *m* – woźnica
 - ▶ **auris, auris** *f* – ucho
 - ▶ **aurum, aurī** *n* – złoto
 - ▶ **aut** – albo, lub
 - ▶ **autem** – zaś, natomiast
 - ▶ **autumnus, autumnī** *m* – jesień
 - ▶ **auxilium, auxiliī** *n* – pomoc, wsparcie, *pl.* posiłki
 - ▶ **avārus, avāra, avārum** – chciwy, skąpy, zachłanny
 - ▶ **āvertō, āvertere, āvertī, āversum** – odwracać
 - ▶ **avis, avis** *f* – ptak
 - ▶ **avunculus, avunculī** *m* – wuj (*brat matki lub ojca*)
-

b-

- ▶ **Bacchus, Bacchī** *m* – Bachus, Bakchos, Dionizos (*bóg płodności, dzikiej natury i wina*)
 - ▶ **baculum, baculī** *n* – laska, kij
 - ▶ **Balbus, Balbī** *m* – Balbus (*rzymskie imię rodowe i przydomek*)
 - ▶ **balneum, balneī** *n* – kąpiel; łazienka, łaźnia, wanna
 - ▶ **bālō, bālāre, bālāvī, bālātum** – beczeć
 - ▶ **barbarī, barbarōrum** *m* – barbarzyńcy, obcy, cudzoziemiec, obcokrajowiec
 - ▶ **barbarus, barbara, barbarum** – barbarzyński, obcy, cudzoziemski, dziki, okrutny, srogi, straszny
 - ▶ **bāsium, bāsī** *n* – pocałunek, całus
 - ▶ **Bassa, Bassae** *f* – Bassa (*żeńskie imię rzymskie*)
 - ▶ **beātus, beāta, beātum** – szczęśliwy
 - ▶ **bellum, bellī** *n* – wojna
 - ▶ **bellus, bella, bellum** – ładny, piękny, uroczy
 - ▶ **bene** – dobrze
 - ▶ **beneficium, beneficii** *n* – dobrodziejstwo, dobry uczynek
 - ▶ **bēstia, bēstiae** *f* – zwierzę
 - ▶ **bēstiola, bēstiola** *f* – zwierzątko, stworzonko, żyjątko < *zdrobienie łacińskie* >
 - ▶ **Betlehem** *n* – Betlejem (*miejsce narodzenia Jezusa Chrystusa*)
 - ▶ **bibō, bibere, bibī, bibitum** – pić
 - ▶ **bīnī, bīnae, bīna** – po dwóch, po dwa, dwóch naraz, dwóch
 - ▶ **bis** – dwa razy < *forma przysłówkowa* >
 - ▶ **bonum, bonī** *n* – błogosławieństwo, dobro
 - ▶ **bonus, bona, bonum** – dobry, sprawny
 - ▶ **bōs, bovis** *m/f* – byk / krowa; wół, bydło
 - ▶ **bracchium, bracchiī** *n* – przedramię, ramię
 - ▶ **brevī** – wkrótce
 - ▶ **brevis, breve** – krótki
 - ▶ **breviter** – krótko, w kilku słowach
 - ▶ **Britannia, Britanniae** *f* – Brytania
 - ▶ **Brundisium, Brundisiī** *n* – Brindisi (*miasto we Włoszech*)
-

c-

- ▶ **cachinnus, cachinnī** *m* – bardzo głośny (rubaszny) śmiech
- ▶ **cadō, cadere, cecidī, cāsūm** – spadać; cichnąć, zanikać
- ▶ **caecus, caeca, caecum** – niewidomy, ślepy
- ▶ **caedēs, caedis** *f* – mord, morderstwo, rzeź, zabijanie

- ▶ **Caediciānus, Caediciānī** *m* – Kedikjanusz (*męskie imię rzymskie*)
- ▶ **caedō, caedere, cecidī, caesum** – uderzać, bić, zabijać
- ▶ **caelum, caelī** *n* – niebo
- ▶ **calamus, calamī** *m* – pióro, trzcina
- ▶ **calceus, calceī** *m* – but, trzewik
- ▶ **calidus, calida, calidum** – ciepły, gorący
- ▶ **calor, calōris** *m* – ciepło, gorąco, żar, upał, skwar
- ▶ **campus, campī** *m* – równina
- ▶ **Cancer, Cancrī** *m* – Rak (*nazwa znaku zodiaku*)
- ▶ **candidus, candida, candidum** – biały, jasny
- ▶ **canis, canis** *m / f* – pies, suka
- ▶ **canō, canere, cecinī, cantum** – śpiewać, pisać; grać (*na czymś, z abl.*)
- ▶ **cantō, cantāre, cantāvī, cantātum** – śpiewać
- ▶ **cantus, cantūs** *m* – śpiewanie, śpiew; gra, muzyka
- ▶ **Capēna, Capēnae** *f* – Kapena, Capena (*miejsowość i gmina we Włoszech, w regionie Lacjum, w prowincji Rzym*)
- ▶ **Capēnus, Capēna, Capēnum** – Kapeński (*dotyczący miasta Capena*)
- ▶ **capillus, capillī** *m* – włos / włosy
- ▶ **capiō, capere, cēpī, captum** – łapać, chwycić; przyjmować / przybierać (*postać, jakość itp.*)
- ▶ **Capitōlium, Capitōliī** *n* – Kapitol; jedno z siedmiu wzgórz Rzymu
- ▶ **capitulum, capitulī** *n* – rozdział (*w książce*)
- ▶ **Capricornus, Capricornī** *m* – Koziorożec (*nazwa znaku zodiaku*)
- ▶ **Capua, Capuae** *f* – Kapua (*miejsowość i gmina we Włoszech, w regionie Kampania, w prowincji Caserta*)
- ▶ **caput, capitis** *n* – głowa; stolica
- ▶ **carcer, carceris** *m* – więzienie
- ▶ **cardō, cardinis** *m* – zawias (u drzwi), oś
- ▶ **careō, carēre, caruī, caritum** (*alqa re*) – być pozbawiony (kogoś, czegoś), być bez (kogoś, czegoś)
- ▶ **carmen, carminis** *n* – pieśń, śpiew
- ▶ **carō, carnis** *f* – mięso
- ▶ **carpō, carpere, carpsī, carptum** – zrywać
- ▶ **Carthāgō, Carthāginis** *f* – Kartagina (*miasto w Afryce Północnej, położone na wybrzeżu Morza Śródziemnego*)
- ▶ **cārus, cāra, cārum** – drogi, miły, cenny
- ▶ **castra, castrōrum** *n* – obóz (wojskowy)
- ▶ **cāsus, cāsūs** *m* – spадanie, upadek, klęska, śmierć, koniec; *gram.* przypadek, zakończenie
- ▶ **catēna, catēnae** *f* – łańcuch
- ▶ **Catullus, Catullī** *m* – Katullus (*rzymski poeta pochodzący z Werony*)
- ▶ **cauda, caudae** *f* – ogon
- ▶ **causa, causae** *f* – powód, przyczyna
- ▶ **causālis (coniūctiō) f** – przyczynowy (*spójnik*)
- ▶ **causālis, causāle** – przyczynowy
- ▶ **cautus, cauta, cautum** – przezorny, rozważny
- ▶ **caveō, cavēre, cāvī, cautum** – mieć się na baczności, strzec się (*przed kimś / czymś*), unikać (*kogoś / czegoś*)
- ▶ **cēdō, cēdere, cessī, cessum** – iść, kroczyć, wycofywać się, cofać się, oddalać się
- ▶ **celer, celeris, celere** – szybki
- ▶ **celeriter** – szybko, wkrótce
- ▶ **celerrimē** – najszybciej, najprędzej
- ▶ **celsus, celsa, celsum** – wysoki
- ▶ **cēna, cēnae** *f* – obiad, kolacja, posiłek, uczta
- ▶ **cēnō, cēnāre, cēnāvī, cēnātum** – jeść obiad, jeść posiłek, biesiadować, ucztować
- ▶ **cēnseō, cēnsēre, cēnsuī, cēnsum** – sądzić, myśleć, przypuszczać, oceniać
- ▶ **centēsimus, centēsima, centēsimum** – setny (100)
- ▶ **centum (C)** – sto
- ▶ **cēra, cērae** *f* – воск

- ▶ **cerebrum, cerebrī** *n* – mózg
- ▶ **cernō, cernere, crēvī, crētum** – spostrzegać, widzieć, rozpoznawać, dostrzegać
- ▶ **certāmen, certāminis** *n* – walka, bitwa, rywalizacja, spór
- ▶ **certē / certō** – na pewno, oczywiście, z pewnością
- ▶ **certō, certāre, certāvī, certātum** – walczyć, rywalizować
- ▶ **certus, certa, certum** – pewny, zdecydowany, przekonany, ustalony
- ▶ **cessō, cessāre, cessāvī, cessātum** – ustać, zaprzestać
- ▶ **cēteri, cēterae, cētera** – pozostali, reszta
- ▶ **cēterus, cētera, cēterum** – pozostały, wszystek inny
- ▶ **cēterum** – poza tym, w ogóle, zresztą; wszak
- ▶ **charta, chartae** *f* – papier, zwój papirusowy
- ▶ **Charybdis, Charybdis** *f* [*gr. Χάρυβδις, Χαρυβδεως, ἦ*] – Charybda (w mitologii greckiej jeden z dwóch potworów morskich czyhających na żeglarzy po obu stronach cieśniny, lokalizowanej jako Cieśnina Mesyńska lub w okolicach przylądka Skylla w północno-zachodniej Grecji)
- ▶ **Chios, Chiī** *f* – Chios (wyspa na Morzu Egejskim)
- ▶ **Christiānus, Christiāna, Christiānum** – chrześcijański
- ▶ **Christus, Christī** *m* – Chrystus
- ▶ **cibus, cibī** *m* – pokarm, posiłek
- ▶ **cingō, cingere, cīnxī, cīnctum** – otaczać, opasywać, oplatać
- ▶ **Cinna, Cinnae** *m* – Cinna (poeta łaciński znany z epigramu Marcjalisa)
- ▶ **circā** (z *acc.*) – wokół, dookoła
- ▶ **circēnses, circēnsium** *m* – widowiska cyrkowe, igrzyska cyrkowe
- ▶ **circēnsis, circēnse** – cyrkowy
- ▶ **circiter** (z *acc.*) – około, koło
- ▶ **circum** (z *acc.*) – wokół, wokoło, dokoła, naokoło
- ▶ **circumdō, circumdare, circumdedī, circumdatum** – otaczać, opasywać
- ▶ **circumsiliō, circumsilire, circumsiluī**, — – podskakiwać wokół
- ▶ **circus, circī** *m* – cyrk, arena, stadion
- ▶ **cis** (z *acc.*) – (o czasie) w przeciągu, (o przestrzeni) z tej strony
- ▶ **citer, citra, citrum** – bliski, blisko leżący
- ▶ **citerior, citerius** – bliższy, leżący bliżej, leżący z tej strony
- ▶ **citrā** (z *acc.*) – po tej stronie, na tę stronę
- ▶ **cīvis, cīvis** *m/f* – obywatel / obywatelka
- ▶ **clāmō, clāmāre, clāmāvī, clāmātum** – krzyczeć
- ▶ **clāmor, clāmōris** *m* – krzyk
- ▶ **clārus, clāra, clārum** – jasny, sławny
- ▶ **classis, classis** *f* – flota
- ▶ **claudō, claudere, clausī, clausum** – zamykać
- ▶ **claudus, clauda, claudum** – kulawy, chromy
- ▶ **clausus, clausa, clausum** – zamknięty
- ▶ **clāvis, clāvis** *f* – klucz
- ▶ **clēmēns, clēmētis** – miłosierny, litościwy
- ▶ **cocus, cocī** *m* – kucharz
- ▶ **coepī, coepisse, coeptum** – zaczynać < *synonim do incipiō* >
- ▶ **cōgitō, cōgitāre, cōgitāvī, cōgitātum** – myśleć, zastanawiać się
- ▶ **cognōmen, cognōminis** *n* – przydomek, imię rodowe
- ▶ **cognōscō, cognōscere, cognōvī, cognitum** – znać, poznać, rozpoznać
- ▶ **cōgō, cōgere, coēgī, coāctum** – zmuszać, przymuszać
- ▶ **cohors, cohortis** *f* – kohorta, zastęp zbrojny
- ▶ **collis, collis** *m* – pagórek, wzgórze, wzniesienie
- ▶ **colloquium, colloquiū** *n* – rozmowa, dyskusja
- ▶ **colloquor, colloquī, collocūtus sum** – rozmawiać

- ▶ **collum, collī** *n* – szyja
- ▶ **colō, colere, coluī, cultum** – uprawiać
- ▶ **colōnus, colōnī** *m* – rolnik, osadnik, dzierżawca ziemi
- ▶ **color, colōris** *m* – barwa, kolor
- ▶ **columna, columnae** *f* – kolumna
- ▶ **comes, comitis** *m (f)* – towarzysz, przyjaciel, stronnik, zwolennik
- ▶ **comitor, comitārī, comitātus sum** – iść (z kimś, za kimś), towarzyszyć (komuś, czemuś)
- ▶ **commemorō, commemorāre, commemorāvī, commemorātum** – wspominać, przytaczać, wymieniać, opowiadać
- ▶ **commūnis, commūne** – wspólny
- ▶ **commūniter** – wspólnie, razem, w sensie ogólnym
- ▶ **cōmoedia, cōmoediae** *f* – komedia
- ▶ **comparātiō, comparātiōnis** *f* – porównanie, porównywanie, zestawianie, ocenianie
- ▶ **comparātivum, comparātīvī** *n* – stopień wyższy
- ▶ **comparātivus (gradus, gradūs** *m*) – wyższy (*stopień*) [przymiotnika lub przysłówka]
- ▶ **comparātivus, comparātiva, comparātivum** – wyższy; będący w stopniu wyższym
- ▶ **comparō, comparāre, comparāvī, comparātum** – porównywać
- ▶ **complector, complectī, complexus sum** – obejmować (otaczać) ramionami, ścisnąć
- ▶ **compleō, complēre, complēvi, complētum** – wypełniać, napełniać
- ▶ **complūrēs, complūra (complūria)** – sporo, niemało, (dostyć) liczni, dość dużo, więcej [sg. **complus, compluris**]
- ▶ **computō, computāre, computāvī, computātum** – liczyć, obliczać, rachować
- ▶ **condiciō, condiciōnis** *f* – umowa, kontrakt, warunek
- ▶ **cōficiō, cōficere, cōfēcī, cōfectum** – robić, tworzyć
- ▶ **cōfidō, cōfidere, cōnfisus sum (z dat.)** – ufać (*semideponentium*)
- ▶ **cōnfiteor, cōnfiterī, cōnfessus sum** – przyznawać się (do czegoś), wyznawać (coś)
- ▶ **coniugātiō, coniugātiōnis** *f* – koniugacja
- ▶ **coniugēs, coniugum** *m / f* – małżonkowie; mąż i żona
- ▶ **coniūctiō, coniūctiōnis** *f* – spójnik
- ▶ **coniūctivus, coniūctiva, coniūctivum** – łączący, przypuszczający
- ▶ **coniungō, coniungere, coniūnxī, coniūctum** – umieszczać obok siebie, przyłączać, dołączać
- ▶ **coniūnx, coniugis** *m / f* – małżonek / małżonka
- ▶ **cōnor, cōnārī, cōnātus sum** – próbować
- ▶ **cōnscendō, cōnscendere, cōnscendī, cōnscēsum** – wchodzić, wsiadać (z *acc.*, na coś, do czegoś)
- ▶ **cōnsequor, cōnsequī, cōnsecūtus sum** – podążać (za kimś), tropić, ścigać, doganiać
- ▶ **cōnsidō, cōnsidere, cōnsēdī (cōnsīdī), cōnsessum** – siadać, usiąść
- ▶ **cōnsilium, cōnsiliū** *n* – plan
- ▶ **cōnsistō, cōnsistere, cōnstītī, cōnstitum** – zatrzymywać się
- ▶ **cōnsōlor, cōnsōlārī, cōnsōlātus sum** – pocieszać, podnosić na duchu
- ▶ **cōnsonāns, cōnsonantis** *f* – spółgłoska
- ▶ **cōnspectus, cōnspectūs** *m* – widzenie, patrzenie, oczy, spojrzenie, oblicze, widok
- ▶ **cōnspiciō, cōnspicere, cōnspexī, cōnspēctum** – patrzeć, spoglądać (na), spostrzegać, widzieć
- ▶ **cōnstāns, cōnstantis** – spokojny, niewzruszony, wierny, lojalny
- ▶ **constanter** – niezmiennie, regularnie, ciągle, nieustannie, wytrwale, uporczywie, nieustępliwie
- ▶ **cōnstituō, cōnstituere, cōnstituī, cōnstitūtum** – postanowić
- ▶ **cōnstō, cōnstāre, cōnstītī, cōnstātum** – kosztować
- ▶ **cōnsūmō, cōnsūmere, cōnsūmpsī, cōnsūptum** – spędzać (czas, *na czymś*: in + abl.), zjadać, osłabiać
- ▶ **contemnō, contemnere, contempsī, contēptum** – pogardzać
- ▶ **contineō, continēre, continuī, contentum** – zawierać
- ▶ **continuō** – natychmiast, bezzwłocznie, od razu
- ▶ **contrā (z acc.)** – przeciw, przeciwko (komuś, czemuś)
- ▶ **contrahō, contrahere, contrāxi, contractum** – marszczyć, kurczyć, ściągąć, zwężać
- ▶ **contrārius, contrāria, contrārium** – przeciwległy, przeciwny, przeciwstawny, odwrotny

- ▶ **conturbō, conturbāre, conturbāvī, conturbātum** – wprawiać w zamieszanie / w zamęt, niepokoić, trwonić
- ▶ **conveniō, convenīre, convēnī, conventum** – pasować; godzi się, przystoi, wypada (coś); zbierać się, spotykać się, schodzić się, przychodzić
- ▶ **convertō, convertere, convertī, conversum** – obracać, odwracać
- ▶ **convīva, convīvae** *m/f* – współbiednik, kompan przy stole, gość
- ▶ **convīvium, convīvī** *n* – biesiada, uczta, przyjęcie, bankiet
- ▶ **convocō, convocāre, convocāvī, convocātum** – zwoływać, gromadzić, wzywać
- ▶ **cōpia, cōpiae** *f* – ilość, mnóstwo
- ▶ **cōpulātīva (coniūctiō)** *f* – łączny / łączący (*spójnik*)
- ▶ **cōpulātīvus, cōpulātīva, cōpulātīvum** – łączący, łącznikowy, łączny
- ▶ **cōpulō, cōpulāre, cōpulāvī, cōpulātum** – łączyć, wiązać, kojarzyć
- ▶ **coquō, coquere, coxi, coctum** – gotować, piec
- ▶ **cor, cordis** *n* – serce
- ▶ **cōram** (*z abl.*) – w obecności, twarzą w twarz
- ▶ **Corinthus, Corinthī** *f* – Korynt (*miasto portowe w środkowej Grecji, położone na półwyspie Peloponez*)
- ▶ **Cornēlius, Cornēliū** *m* – Korneliusz
- ▶ **cornū, cornūs** *n* – róg
- ▶ **corpus, corporis** *n* – ciało
- ▶ **corrigō, corrigere, corrēxi, corrēctum** – poprawiać, korygować, prostować
- ▶ **Corsica, Corsicae** *f* – Korsyka (*wyspa na Morzu Śródziemnym*)
- ▶ **cōtīdiē** – codziennie
- ▶ **crās** – jutro
- ▶ **crassus, crassa, crassum** – gruby
- ▶ **Crassus, Crassī Dīves, Dīvitis** *m* – Krassus Bogaty
- ▶ **crēdō, crēdere, crēdidī, crēditum** – wierzyć
- ▶ **crēscō, crēscere, crēvī, crētum** – rosnąć
- ▶ **Crēta, Crētae** *f* – Kreta (*wyspa na Morzu Śródziemnym*)
- ▶ **cruciō, cruciāre, cruciāvī, cruciātum** – torturować
- ▶ **crūdēlis, crūdēle** – okrutny
- ▶ **cruentus, cruenta, cruentum** – skrwawiony, krwawy, czerwony jak krew
- ▶ **cruor, cruōris** *m* – krew, krew z rany, krew przelana, rozlew krwi
- ▶ **crūs, crūris** *n* – noga, goleń
- ▶ **crux, crucis** *f* – krzyż
- ▶ **cubiculum, cubiculī** *n* – pokój, sypialnia
- ▶ **cubō, cubāre, cubuī, cubitum** – leżeć, spać, odpoczywać
- ▶ **culīna, culīnae** *f* – kuchnia
- ▶ **culter, cultrī** *m* – nóż
- ▶ **cum** – gdy (*spójnik zdania podrzędnego*)
- ▶ **cum** (*z abl.*) – z (*kimś*)
- ▶ **cūnae, cūnārum** *f* – kołyska
- ▶ **cūnctus, cūncta, cūnctum** – cały, całkowity, zupełny, każdy; *pl.* wszyscy
- ▶ **cupiditās, cupiditātis** *f* – żądza, pragnienie, pożądanie, pożądliwość, chciwość
- ▶ **Cupīdō, Cupīdinis** *m* – Kupidyn, Amor; *gr.* Eros
- ▶ **cupidus, cupida, cupidum** – pragnący, żądny, stęskniony
- ▶ **cupiō, cupere, cupīvī, (cupiī), cupītum** – bardzo chcieć, pragnąć, pożądać, życzyć sobie
- ▶ **cūr?** – dlaczego?
- ▶ **cūra, cūrae** *f* – troska, staranie, dbałość, nadzór, opieka
- ▶ **cūrō, cūrāre, cūrāvī, cūrātum** – troszczyć się, dbać, leczyć
- ▶ **currō, currere, cucurrī, cursum** – biec
- ▶ **cursus, cursūs** *m* – bieg, podróż, ruch do przodu, żegluga, trasa, kierunek, wóz, powóz, rydwan
- ▶ **cūstōdiō, cūstōdire, cūstōdivī (cūstōdiī), cūstōditum** – strzec, pilnować

d-

- ▶ **dactylus, dactylī** *m* – daktyl (*nazwa stopy metrycznej, złożonej z trzech sylab: jednej długiej i dwóch krótkich*)
- ▶ **Daedalus, Daedalī** *m* [gr. Δαίδαλος, Δαιδάλου, ὁ] – Dedal (*ojciec Ikara*)
- ▶ **Dānuvius, Dānuvī** *m* – Dunaj (*rzeka w Europie*)
- ▶ **datīvus, datīvi** *m* – celownik (*przypadek łaciński*)
- ▶ **Dāvus, Dāvī** *m* – Dawus
- ▶ **dē** (*z abl.*) – z (skądś / czegoś), o, przed (kimś / czymś)
- ▶ **dea, deae** *f* – bogini
- ▶ **dēbeō, dēbere, dēbui, dēbitum** – mieć powinność, musieć; być winnym / dłużnym (komuś coś), mieć dług (wobec kogoś); **dēbet** – powinien / powinna; **pecūniam dēbere** – być winnym (komuś, z *dat.*) pieniądze
- ▶ **dēbilis, dēbile** – słaby
- ▶ **dēbitus, dēbita, dēbitum** – należny, należący się
- ▶ **decem** – dziesięć
- ▶ **decem annī** – o dziesięć lat
- ▶ **decem annīs ante** – przed dziesięciu laty
- ▶ **decem annīs post** – po dziesięciu latach
- ▶ **December, Decembris** *m* – grudzień (*nazwa miesiąca*)
- ▶ **December, Decembris, Decembre** – grudniowy
- ▶ **decet, decēre, decuit**, — – przystoi (komuś, czemuś), wypada, jest rzeczą stosowną
- ▶ **decīēs** – dziesięć razy < *forma przysłówkowa* >
- ▶ **decimū** – co dziesięć < *przysłówek* > **en** ▶ for the tenth time
- ▶ **decimus, decima, decimum** – dziesiąty
- ▶ **Decimus, Decimī** *m* – Decymus (*imię rzymskie*)
- ▶ **dēclīnātiō, dēclīnātiōnis** *f* – deklinacja (*odmiana rzeczowników przez przypadki, liczby i rodzaje*)
- ▶ **dēclīnō, dēclīnāre, dēclīnāvī, dēclīnātum** – odmieniać
- ▶ **dēfendō, dēfendere, dēfendī, dēfēsum** – bronić, strzec, chronić, osłaniać
- ▶ **dein = deinde** – później, potem, następnie
- ▶ **deinde** – później, potem, następnie
- ▶ **dēlectō, dēlectāre, dēlectāvī, dēlectātum** – zachwycać, urzekać
- ▶ **dēleō, dēlere, dēlēvī, dēlētum** – wymazywać, zmazywać, ścierać, wycierać, wykreślać, usuwać
- ▶ **Dēlia, Dēliae** *f* – Delia
- ▶ **dēliciae, dēliciārum** *f* – przyjemność, rozkosz, zabawa, igraszka, zbytek, przepych, ozdoba, umiłowane zwierzę, rzeczy służące przyjemności
- ▶ **Delphī, Delphōrum** *m* – Delfy (*miasto w starożytnej Grecji*)
- ▶ **delphīnus, delphīnī** *m* – delfin
- ▶ **delta, deltae** [Δ, δ] *f* – delta (*trzecia litera alfabetu greckiego*)
- ▶ **dēmō, dēmere, dēmpsī, dēmptum** – usuwać, zabierać, odbierać, odejmować
- ▶ **dēmōnstrō, dēmōnstrāre, dēmōnstrāvī, dēmōnstrātum** – objaśniać, pokazywać, przedstawiać, wskazywać, opisywać
- ▶ **dēmum** – wreszcie, w końcu
- ▶ **dēnārius, dēnāriī** *m* – denar (*jednostka monetarna*)
- ▶ **dēnī, dēnae, dēna** – po dziesięć
- ▶ **dēnique** – wreszcie, w końcu
- ▶ **dēns, dentis** *m* – ząb
- ▶ **dēnuō** – znowu, powtórnie, ponownie, jeszcze raz, od nowa, na nowo
- ▶ **deorsum** – na dół, w dół, z góry
- ▶ **dēpōnēns, dēpōnentis** – deponencjalny (*mający tylko odmianę strony biernej z zachowaniem znaczenia czynnego*)
- ▶ **dērīdeō, dērīdere, dērīsī, dērīsum** – wyśmiewać, wyszydzać, żartować, śmiać się, drwić (z kogoś / czegoś)
- ▶ **dēscendō, dēscendere, dēscendī, dēscēsum** – schodzić (z czegoś na coś, z *acc.*), zstępować

- ▶ **dēserō, dēserere, dēseruī, dēsertum** – opuszczać, pozostawiać
- ▶ **dēsīderō, dēsīderāre, dēsīderāvī, dēsīderātum** – tęsknić, pożądać, pragnąć (kogoś, czegoś); stracić
- ▶ **dēsiliō, dēsīlire, dēsīlui, dēsultum** – skakać w dół, zeskakiwać, wyskakiwać
- ▶ **dēsīnō, dēsīnere, desīvī (dēsīi), dēsītum** – zaniechać, przestać, przerywać, przestawać, zaprzestawać, zaprzestać (czegoś), kończyć (coś, z czymś), kończyć się
- ▶ **dēsistō, dēsistere, dēsītī, dēsītum** – opuścić, odejść, zaprzestać
- ▶ **dēspērō, dēspērāre, dēspērāvī, dēspērātum** – tracić nadzieję, wątpić, uznawać za stracone (coś)
- ▶ **dēspīciō, dēspīcere, dēspexī, dēspectum** – spoglądać z góry / z wysoka (na coś/kogoś, z acc.),
- ▶ **dēsum, dēesse, dēfui, —** – być nieobecny, brakować
- ▶ **dētergeō, dētergēre, dētersī, dētersum** – wycierać, ścierać, czyścić
- ▶ **dēterreō, dēterrēre, dēterruī, dēterritum** – powstrzymywać, odpędzać, odstraszać
- ▶ **dētrahō, dētrahere, dētrāxi, dētractum** – zabierać, zdejmować, usuwać
- ▶ **deus, deī m** – bóg
- ▶ **dēvorō, dēvorāre, dēvorāvī, dēvorātum** – połykać, pożerać, pochłaniać, chłonać
- ▶ **dexter, dextra, dextrum** – prawy
- ▶ **dextra, dextrae f** – prawa ręka, prawa strona, prawica; **a dextra** – z prawej strony
- ▶ **dīcō, dīcere, dīxī, dictum** – mówić; **salūtem dīcere** – pozdrawiać, przesyłać pozdrowienia
- ▶ **dictō, dictāre, dictāvī, dictātum** – dyktować, powtarzać, ciągle mówić
- ▶ **dictum, dictī n** – wypowiedź, słowo, polecenie, obietnica
- ▶ **Dīdō, Dīdōnis f** – Dydona (*legendarna założycielka Kartaginy i jej pierwsza królowa*)
- ▶ **diēs prīmus mēnsis Iūniū** – dzień pierwszy miesiąca czerwca
- ▶ **diēs, diēi m / f** – dzień; **ad diem** – w terminie, na [dany / wyznaczony] dzień, do [danego / wyznaczonego] dnia, *czyt. na czas*
- ▶ **difficilis, difficile** – trudny, ciężki, kłopotliwy
- ▶ **digitus, digitī m** – palec
- ▶ **dignus, digna, dignum** – wart, godny, zasługujący (na coś / kogoś)
- ▶ **diligēns, diligētis** – staranny, uważny, pilny, dokładny, rozmiłowany, oddany
- ▶ **diligenter** – starannie, uważnie, dokładnie, pilnie
- ▶ **diligō, diligere, dilēxī, dilēctum** – poważać, lubić, cenić, kochać
- ▶ **dīmidius, dīmidia, dīmidium** – będący połową, stanowiący połowę; **dimidia pars** – połowa
- ▶ **dīmīttō, dīmīttēre, dīmīsī, dīmīssum** – odsyłać, odprawiać
- ▶ **Diodōrus, Diōdorī m** – Diodor
- ▶ **diphthongus, diphthongī m** – dyftong (*pojedyncza samogłoska, zazwyczaj długa, o zmiennym przebiegu artykulacji sprawiającym, że ucho ludzkie słyszy dwa dźwięki, mimo że są one zespolone niejako w jeden i mają właściwości pojedynczej samogłoski*)
- ▶ **dīrus, dīra, dīrum** – straszny, potworny, odrażający
- ▶ **discēdō, discēdere, discessī, discessum** – odejść, odchodzić
- ▶ **discipulus, discipulī m** – uczeń, wychowanek
- ▶ **discō, discere, didicī, (discitum)** – uczyć się
- ▶ **disiūctīva (coniūctiō) f** – rozłączny (*spójnik*)
- ▶ **disiūctīvus, disiūctīva, disiūctīvum** – rozłączny, przeciwstawny
- ▶ **disiungō, disiungere, disiūnxī, disiunctum** – rozdzielać, oddzielać
- ▶ **dissuādēō, dissuādēre, dissuāsī, dissuāsūm** – odwieść, odradzać, sprzeciwiać się (komuś, z *dat.*)
- ▶ **diū** – długo
- ▶ **diūtius** – dłużej
- ▶ **dīves, dīvitis** – bogaty, zamożny
- ▶ **dīvidō, dīvidere, dīvisī, dīvisum** – dzielić, rozdzielać, oddzielać
- ▶ **dīvitiae, dīvitiārum f** – bogactwo, majątek, kosztowności
- ▶ **dō, dare, dedī, datum** – dawać
- ▶ **doceō, docēre, docuī, doctum** – uczyć, nauczać
- ▶ **doctē** – umiejętnie, sprytnie, uczenie, kompetentnie, biegle
- ▶ **doctus, docta, doctum** – uczony, wykształcony, mądry, biegły

- ▶ **doleō, dolēre, doluī, dolitum** – boleć, cierpieć, odczuwać / sprawiać ból
 - ▶ **dolor, dolōris** *m* – ból, cierpienie; **dolōrem patī** – doznawać bólu
 - ▶ **domī** – w domu (*locativus*)
 - ▶ **domina, dominae** *f* – pani
 - ▶ **dominus, dominī** *m* – pan
 - ▶ **domus, domūs** *f* – dom
 - ▶ **Dōnātus, Dōnātī** *m* – Donat (*rzymski gramatyk i historyk literatury z połowy IV wieku*)
 - ▶ **dōnec** – póki, dopóki
 - ▶ **dōnō, dōnāre, dōnāvi, dōnātum** – obdarowywać, obdarzać, dawać, przekazywać
 - ▶ **dōnum, dōnī** *n* – dar, prezent
 - ▶ **dormiō, dormīre, dormīvī (dormī), dormītum** – spać
 - ▶ **dorsum, dorsī** *m* – grzbiet, plecy
 - ▶ **dubitō, dubitāre, dubitāvī, dubitātum** – wątpić, mieć wątpliwości
 - ▶ **dubius, dubia, dubium** – niepewny, wątpliwy, zdezorientowany, niespokojny, pełny wątpliwości
 - ▶ **ducentī, ducentae, ducenta** – dwieście (200)
 - ▶ **dūcō, dūcere, dūxī, ductum** – prowadzić, wprowadzać, ciągnąć; **lineam dūcere** – poprowadzić linię;
animam ducere – oddychać; **uxōrem dūcere** – pojąć za żonę
 - ▶ **dulcis, dulce** – słodki
 - ▶ **dum** – gdy, podczas gdy
 - ▶ **dummodo** – byleby tylko; pod warunkiem, że...
 - ▶ **dumtaxat** – tylko, jedynie
 - ▶ **duo, duae, duo** – dwa
 - ▶ **duodecim** – dwanaście
 - ▶ **duodecimus, duodecima, duodecimum** – dwunasty
 - ▶ **duodequadrāgintā** – trzydzieści osiem (38)
 - ▶ **duodequīnquāgintā** – czterdzieści osiem (48)
 - ▶ **duodētrīgintā** – dwadzieścia osiem (28)
 - ▶ **duodēvīgintī** – osiemnaście (18)
 - ▶ **dūrus, dūra, dūrum** – twardy, stwardniały
 - ▶ **dux, ducis** *m* – wódz; przewodnik
-

e-

- ▶ **ē / ex** (*z abl.*) – z (*skądś*)
- ▶ **ēbrius, ēbria, ēbrium** – pijany
- ▶ **ecce** – oto (*interiectio* – *wykrzyknik*)
- ▶ **edō, edere (ēsse), edī, ēsum** – jeść
- ▶ **ēducō, ēducāre, ēducāvī, ēducātum** – trenować, edukować
- ▶ **ēducō, ēducere, ēdūxī, ēductum** – wyciągać, wysuwać, wyjmować, wyprowadzić; **gladium ēducere** – dobywać miecza
- ▶ **efferō [ex + ferō], efferre, extulī, ēlātum** – wynosić, wyprowadzać, wydawać (np. plony)
- ▶ **efficiō, efficere, effēcī, effectum** – wykonywać, sporządzać, czynić, tworzyć
- ▶ **effugiō, effugere, effūgī, effugitum** – uciekać (*skądś, z acc.*)
- ▶ **effundō, effundere, effūdī, effūsum** – wylewać, rozlewać, wypływać
- ▶ **ego** – ja (*nom.*)
- ▶ **ēgredior, ēgredī, ēgressus sum** – wychodzić, wyruszać, wypływać, odpływać
- ▶ **ēgregius, ēgregia, ēgregium** – wybitny, wyróżniający się
- ▶ **eia (ēia)** – ejże!, dalejże!, och!, ach!, dobrze!
- ▶ **ēiciō, ēicere, ēiēcī, ēiectum** – wyrzucać, usuwać
- ▶ **ēlīdō, ēlīdere, ēlīsī, ēlīsum** – pomijać, usuwać, ścisnąć
- ▶ **ēligō, ēligere, ēlēgi, ēlectum** – wybierać
- ▶ **emō, emere, emī, emptum** – kupować

- ▶ **ēn** – (w pytaniach:) czy kiedyś?, czy w ogóle?; (przy zwracaniu uwagi na coś:) tu, oto; (dla wzmocnienia zachęty:) dalejże!, chejże!
- ▶ **enim** – bowiem (*partykuła*)
- ▶ **ēnsis, ēnsis** *m* – oręż, broń, miecz
- ▶ **eō** – tam, do tego miejsca, w to miejsce < przysłówek >
- ▶ **eō, ire, ivi (ii), itum** – iść
- ▶ **epigramma, epigrammatis** *n* – epigram; inskrypcja, napis
- ▶ **epistula, epistulae** *f* – list
- ▶ **eques, equitis** *m* – jeździec, kawalerzysta, ekwita
- ▶ **equidem** – rzeczywiście, doprawdy, wprawdzie
- ▶ **equitātus, equitātūs** *m* – konnica, jazda, wojsko konne
- ▶ **equus, equi** *m* – koń
- ▶ **ergā** (z *acc.*) – przy (kimś / czymś), wobec, w stosunku do, względem
- ▶ **ergō** – więc
- ▶ **ēripiō, ēripere, ēripui, ēreptum** – pozbawiać (kogoś z *dat.* czegoś), zabierać, ratować, ocalać
- ▶ **errō, errāre, errāvī, errātum** – błędzić
- ▶ **ērubescō, ērubescere, ērubui**, — – rumienić się, wstydzić się, stawać się czerwonym
- ▶ **ērumpō, ērumpere, ērūpi, ēruptum** – wypadać, wybiegać, podrywać się, rzucać się
- ▶ **erus, erī** *m* – pan, gospodarz, właściciel, władca
- ▶ **estō** – bądź! (*imperativus futuri activi, persona secunda singularis*)
- ▶ **et** – i, oraz
- ▶ **etenim** – albowiem, bowiem, bo też, wszak, przecież
- ▶ **etiam** – również, nawet, jeszcze; ciągle (*partykuła*)
- ▶ **etiam atque etiam** – bezustannie, wielokrotnie, szczególnie starannie
- ▶ **etiannunc** – nawet teraz
- ▶ **etsī** – chociaż, jednakże, ale jednak
- ▶ **euax** – hura!, brawo! [okrzyk radości]
- ▶ **Euboea, Euboeae** *f* – Eubea (*wyspa na Morzu Egejskim*)
- ▶ **Eurōpa, Eurōpae** *f* – Europa
- ▶ **ēvolō, ēvolāre, ēvolāvī, ēvolātum** – wylatywać, odfruć
- ▶ **ēvolvō, ēvolvere, ēvolvī, ēvolūtum** – czytać, wertować starannie (np. teksty, książki), zapoznawać się (z czymś, przez czytanie), rozwijać, rozsuwać
- ▶ **exaudiō, exaudire, exaudīvī (exaudiī), exaudītum** – usłyszeć, posłyszeć, chwycić uchem
- ▶ **excitō, excitāre, excitāvī, excitātum** – budzić
- ▶ **exclāmō, exclāmāre, exclāmāvī, exclāmātum** – wykrzykiwać, głośno krzyczeć, wołać
- ▶ **excōgitō, excōgitāre, excōgitāvī, excōgitātum** – wymyślać, obmyślać
- ▶ **excruciō, excruciāre, excruciāvī, excruciātum** – torturować, męczyć, dręczyć, udęczać
- ▶ **excurrō, excurrere, excurrī (excurrī), excursum** – wybiegać, wypadać, nacierać, atakować
- ▶ **excūsō, excūsāre, excūsāvī, excūsātum** – usprawiedliwiać, uniewinniać
- ▶ **exemplum, exempli** *n* – przykład
- ▶ **exeō, exire, exīvī (exiī), exitum** – wychodzić
- ▶ **exercitus, exercitūs** *m* – wojsko, armia
- ▶ **exhauriō, exhaurire, exhausi, exhaustum** – wypijać, wylewać opróżniać, wyczerpywać, kończyć
- ▶ **exiguus, exigua, exiguum** – mały, nieduży, niewielki
- ▶ **exīstimō, exīstimāre, exīstimāvī, exīstimātum** – oceniać, uważać, sądzić
- ▶ **exitus, exitūs** *m* – wyjście, wynik, koniec
- ▶ **exōrnō, exōrnāre, exōrnāvī, exōrnātum** – przygotowywać, ozdabiać, przyozdabiać
- ▶ **explānō, explānāre, explānāvī, explānātum** – wyjaśniać, tłumaczyć
- ▶ **explētīva (coniūctiō) f** – wykrzyknikowy (*spójnik*)
- ▶ **explētīvus, explētīva, explētīvum** – wykrzyknikowy
- ▶ **expōnō, expōnere, exposui (exposivi), expositum** – wystawiać, wysadzać (na ląd)
- ▶ **expugnātiō, expugnātiōnis** *f* – zdobycie atakiem, zdobycie szturmem

- ▶ **expugnō, expugnāre, expugnāvī, expugnātum** – szturmować, atakować, zdobywać (atakiem)
- ▶ **expectātus, expectāta, expectātum** – oczekiwany, przewidziany
- ▶ **expectō, expectāre, expectāvī, expectātum** – oczekiwać, czekać
- ▶ **extendō, extendere, extendī, extentum** – wyciągać, prostować, rozszerzać, rozpościerać
- ▶ **extrā** (z *acc.*) – na zewnątrz, poza, za (*na zewnątrz czegoś*)

f-

- ▶ **faber, fabrī** *m* – rzemieślnik, kowal
- ▶ **Fabia, Fabiae** *f* – Fabia (*imię rzymskie*)
- ▶ **fābula, fābulae** *f* – bajka, baśń, opowiadanie, historia, podanie
- ▶ **fābulor, fābulārī, fābulātus sum** – rozmawiać, opowiadać bajkę
- ▶ **Fabulus, Fabulī** *m* – Fabulus (*bohater poematu Katullusa*)
- ▶ **faciēs, faciēī** *f* – twarz
- ▶ **facile** – łatwo, prosto, bez trudu
- ▶ **facilis, facile** – łatwy, prosty
- ▶ **facilius** – łatwiej (*comparativus od facile*)
- ▶ **faciō, facere, fecī, factum** – robić, czynić; rozpoczynać; **pecūniam facere** – zarabiać pieniądze; **nīdum facere** – zakładać gniazdo; **sānum facere** – leczyć, uzdrawiać [*dosl. czynić zdrowym*] (*idiom łaciński*); **verbum facere** – mówić [*dosl. czynić / robić słowa*] (*idiom łaciński*); **fīnem facere** – kończyć, dokończyć; **mentiōnem facere** – wspominać, wzmiankować (*idiom łaciński*)
- ▶ **factum, factī** *n* – czyn
- ▶ **Falernum, Falerni** *n* – Falernum (*mocne białe wino popularne w starożytnym rzymskim, produkowane z winogron Aglianico na zboczach góry Falernus (Monte Massico) w pobliżu granicy Lacjum z Kampanią; obecnie: słodki syrop korzenny stosowany w napojach karaibskich i tropikalnych*)
- ▶ **Falernus, Falerna, Falernum** – faleryjski (*dotyczący góry Falernus (Monte Massico) w pobliżu granicy Lacjum z Kampanią*)
- ▶ **fallax, fallacis** – oszukańczy, kłamliwy, zwodzący, podstępny
- ▶ **fallō, fallere, fefellī, falsum** – oszukiwać, zwodzić
- ▶ **falsum, falsī** *n* – nieprawda, kłamstwo, fałsz
- ▶ **falsus, falsa, falsum** – fałszywy, błędny
- ▶ **falx, falcis** *f* – sierp, kosa
- ▶ **fāma, fāmae** *f* – wieść, plotka, pogłoska, sława
- ▶ **famēs, famis** *f* – głód
- ▶ **familia, familiae** *f* – rodzina; domownicy, krewni
- ▶ **fateor, fatērī, fassus sum** – przyznawać, wyznawać, oświadczać otwarcie (coś), okazywać (coś)
- ▶ **fatīgō, fatīgāre, fatīgāvī, fatīgātum** – męczyć, nużyć
- ▶ **fātum, fātī** *n* – przepowiednia, wróżba, los, przeznaczenie; *pl.* śmierć, zguba, zagłada
- ▶ **Faustus, Faustī** *m* – Faustus (*poeta łaciński znany z epigramu Marcjalisa*)
- ▶ **faveō, favēre, fāvī, fautum** – sprzyjać (komuś, z *dat.*)
- ▶ **Februārius, Februāria, Februārium** – lutowy
- ▶ **Februārius, Februārī** *m* – luty (*nazwa miesiąca*)
- ▶ **fēlicitās, fēlicitātis** *f* – pomyślność, powodzenie, sukces, szczęście
- ▶ **fēlix, fēlicis** – szczęśliwy
- ▶ **fēmina, fēminae** *f* – kobieta
- ▶ **fēminīnus, fēminīna, fēminīnum** – żeński, rodzaju żeńskiego
- ▶ **fenestra, fenestrae** *f* – okno
- ▶ **fera, ferae** *f* – dzikie zwierzę
- ▶ **ferē** – około, mniej więcej, niemal, całkiem
- ▶ **ferō, ferre, tulī (tetulī), lātum** – nieść, nosić; prowadzić (*dokądś, np. o drodze*), wydawać (*np. plony*); **auxilium ferre** – pomagać
- ▶ **ferōx, ferōcis** – dziki, niepohamowany, pełen werwy
- ▶ **ferreus, ferrea, ferreum** – żelazny; okrutny, bezwstydnny, bezczelny

- ▶ **ferrum, ferrī** *n* – żelazo
- ▶ **fertilis, fertile** – żyzny, urodzajny, płodny, obfitujący (w coś)
- ▶ **ferus, fera, ferum** – dziki
- ▶ **fessus, fessa, fessum** – zmęczony
- ▶ **fidēs, fideī** *f* – lojalność, wiara, dobra wiara
- ▶ **fidēs, fidium** *f* (*pluralia tantum*) – lira
- ▶ **fidicen, fidicinis** *f* – grający na lirze, poeta liryczny
- ▶ **fidō, fidere, fīsus sum** (z *dat.*) – ufać, polegać (*semideponentium*)
- ▶ **fidus, fida, fidum** – lojalny, wierny
- ▶ **figō, figere, fixī, fixum** – wbijać, przytwierdzać, umieszczać, przymocowywać, utkwić, wbić
- ▶ **filia, filiae** *f* – córka
- ▶ **filiola, filiolae** *f* – córeczka, córcia < *zdrobnienie* >
- ▶ **filiolus, filioli** *m* – synek, synuś < *zdrobnienie* >
- ▶ **filius, filiū** *m* – syn
- ▶ **filum, fili** *n* – nić, nitka, przędza
- ▶ **finiō, finīre, finīvi, finītum** – kończyć, zamykać, rozgraniczać
- ▶ **finis, finis** *m* – granica, koniec; *pl.* kraj, obszar, region
- ▶ **fiō, fierī, factus sum** – stać się, stawać się, zdarzać się, dziać się, bywać
- ▶ **Flāminius, Flāminia, Flāminium** – flamijski (*od:* Caius Flaminius Nepos; *konsul rzymski*)
- ▶ **flectō, flectere, flexī, flectum (flexum)** – giąć, zginać; okrążyć, opływać; kierować, zwracać, zawracać
- ▶ **fleō, flēre, flēvī, flētum** – płakać, oplakiwać, lamentować
- ▶ **flō, flāre, flāvī, flātum** – dąć, wiać, dmuchać
- ▶ **flōs, flōris** *m* – kwiat
- ▶ **flūctus, flūctus** *m* – fala, bałwan (na morzu), *pl.* fale morskie, prądy morskie
- ▶ **flūmen, flūminis** *n* – rzeka
- ▶ **fluō, fluere, flūxī, flūxum** – płynąć
- ▶ **fluvius, fluvii** *m* – rzeka
- ▶ **foedus, foeda, foedum** – brzydki
- ▶ **folium, foliū** *n* – liść
- ▶ **for, fārī, fātus sum** – mówić, mówić wyraźnie, artykułować wyraźnie, wypowiadać
- ▶ **forās** – na zewnątrz, za drzwi < *przysłówek* >
- ▶ **fore = futūrus, futūra, futūrum esse** – mający, -a, -e zamiar być (*infinitivus futuri activi*)
- ▶ **forīs** – na zewnątrz, za drzwiami
- ▶ **foris, foris** *f* – drzwi; wejście, dostęp, podwójne drzwi, skrzydła drzwi, brama
- ▶ **fōrma, fōrmae** *f* – postać, kształt, forma, uroda, figura
- ▶ **fōrmōsus, fōrmōsa, fōrmōsum** – ładny
- ▶ **forsitan** – może, być może
- ▶ **fortasse** – zapewne, pewnie, może, być może
- ▶ **forte** – przypadkiem, przypadkowo
- ▶ **fortis, forte** – odważny, waleczny, bohaterski, dzielny
- ▶ **fortiter** – mocno, z energią, z zapałem, zawzięcie, mężnie, odważnie, dzielnie
- ▶ **fortūna, fortūnae** *f* – los, szczęście, przeznaczenie, fortuna; w *pl.* bogactwo, majątek
- ▶ **forum, forī** *n* – rynek
- ▶ **fossa, fossae** *f* – rów, kanał, fosa
- ▶ **frangō, frangere, frēgī, frāctum** – łamać, rozbijać, kruszyć, miażdżyć, niszczyć
- ▶ **frāter, frātris** *m* – brat
- ▶ **fremō, fremere, fremuī, fremitum** – warczeć
- ▶ **frequēns, frequentis** – częsty, liczny, powszechnie występujący
- ▶ **fretum, fretī** *n* – cieśnina, kanał; morze
- ▶ **frīgeō, frīgēre, —, —** – być zimnym, ziębnąć, marznąć
- ▶ **frīgidus, frīgida, frīgidum** – zimny, chłodny
- ▶ **frīgus, frīgoris** *n* – chłód, zimno

- ▶ **frōns, frontis** *f* – czoło
 - ▶ **frūgēs, frūgum** *f* – owoce, plony [**frūx, frūgis** *f* – owoc]
 - ▶ **frūmentum, frūmentī** *n* – zboże
 - ▶ **fruor, fruī, fructus sum (fruitus)** – korzystać (z czegoś) / używać (czegoś, z *abl.*), cieszyć się (czymś, z *abl.*)
 - ▶ **frūstrā** – na próżno, daremnie
 - ▶ **fuga, fugae** *f* – ucieczka
 - ▶ **fugiō, fugere, fūgī, fugitum** – uciekać
 - ▶ **fugitīvus, fugitīva, fugitīvum** – zbiegły, nietrwały, ulotny
 - ▶ **fulgur, fulguris** *n* – błyskawica
 - ▶ **funditus** – całkowicie (od korzenia)
 - ▶ **fundō, fundere, fūdi, fūsum** – wylewać, rozlewać
 - ▶ **fundus, fundī** *m* – głębia, dno
 - ▶ **fūr, fūris** *m* – złodziej
 - ▶ **fūrtum, fūrtī** *n* – kradzież, złodziejstwo; **furtum facere** – dokonać kradzieży
 - ▶ **futūrus, futūra, futūrum** – przyszły
-

g-

- ▶ **Gāius, Gāī** *m* – Gajusz (*imię rzymskie*)
- ▶ **Gallī, Gallōrum** *m* – Galowie
- ▶ **Gallia, Galliae** *f* – Galia
- ▶ **gallus, gallī** *m* – kogut
- ▶ **gamma, gammae** [Γ, γ] *f* – gamma (*trzecia litera alfabetu greckiego*)
- ▶ **gaudeō, gaudēre, gāvīsus sum** – cieszyć się
- ▶ **gaudium, gaudiū** *n* – radość
- ▶ **Gellia, Gelliae** *f* – Gellia (*żeńskie imię rzymskie*)
- ▶ **Geminī, Geminōrum** *m* – Bliźniaki (*nazwa znaku zodiaku*)
- ▶ **geminus, gemina, geminum** – bliźniaczy
- ▶ **gemma, gemmae** *f* – klejnot
- ▶ **gemmātus, gemmāta, gemmātum** – ozdobiony cennymi klejnotami
- ▶ **gena, genae** *f* – policzek
- ▶ **genetīvus, genetīvī** *m* – dopełniacz (*przypadek łaciński*)
- ▶ **gēns, gentis** *f* – plemię, naród
- ▶ **genū, genūs** *n* – kolano
- ▶ **Genua, Genuae** *f* – Genua (*miasto w północno-zachodniej części Włoch, nad Morzem Śródziemnym*)
- ▶ **genus, generis** *n* – rodzaj, gatunek, kategoria
- ▶ **Germānī, Germānōrum** *m* – Germanie
- ▶ **Germānia, Germāniae** *f* – Germania
- ▶ **gerō, gerere, gessī, gestum** – nosić (coś, np. ubranie), dźwigać, mieć na (w) sobie
- ▶ **gerundium, gerundiū** *n* – rzeczownik odczasownikowy, rzeczownik słowny
- ▶ **glaciēs, glaciēī** *f* – lód, pokrywa lodowa
- ▶ **gladiātor, gladiātōris** *m* – gladiator
- ▶ **gladiātōrius, gladiātōria, gladiātōrium** – gladiatorski
- ▶ **gladius, gladiū** *m* – miecz
- ▶ **glōria, glōriae** *f* – cześć, chwała, sława
- ▶ **glōriōsus, glōriōsa, glōriōsum** – pyszny, dumny, chwalebny, słynny, świetny, sławny
- ▶ **Gnaeus, Gnaei Pompeius, Pompeiī** *m* – Gnejusz Pompejusz
- ▶ **gracilis, gracile** – smukły, cienki
- ▶ **gradus, gradūs** *m* – krok; (*w gramatyce*) stopień; **gradum facere** – zrobić krok, pójść, iść
- ▶ **Graecia, Graeciae** *f* – Grecja
- ▶ **Graecus, Graeca, Graecum** – grecki
- ▶ **Graecus, Graeci, Graecōrum** *m* – Grecy
- ▶ **grammatica, grammaticae** *f* – gramatyka

- ▶ **grammaticus, grammatica, grammaticum** – gramatyczny
 - ▶ **grātia, grātiaē f** – przysługa, wdzięczność; **gratias agere** – dziękować
 - ▶ **grātus, grāta, grātum** – wdzięczny, miły
 - ▶ **gravidus, grāvīda, gravidum** – ciężarny, brzemienny
 - ▶ **gravis, grave** – ciężki
 - ▶ **gremium, gremiū n** – łono; (w *przenośni*:) kolana
 - ▶ **grex, gregis m** – stado, gromada
 - ▶ **gubernātor, gubernātoris m** – sternik
 - ▶ **gubernō, gubernāre, gubernāvī, gubernātum** – sterować, kierować (np. okrętem)
 - ▶ **gustō, gustāre, gustāvī, gustātum** – smakować, kosztować
-

h-

- ▶ **habēō, habēre, habuī, habitum** – mieć, posiadać; uważać (kogoś za coś, w *pass. z nom. duplex*)
 - ▶ **habitō, habitāre, habitāvī, habitātum** – mieszkać
 - ▶ **Hadriāticus, Hadriātica, Hadriāticum** – Adriatycki
 - ▶ **hasta, hastae f** – włócznia, dzida, oszczep
 - ▶ **haud** – nie < *przeczenie, synonim do non* >
 - ▶ **hauriō, haurīre, hausī, haustum** – opróżniać, wybierać
 - ▶ **Hector, Hectoris m** [gr. Ἕκτορ, Ἕκτορος, ὁ] – Hektor (*syn Priama, króla Troi*)
 - ▶ **hendecasyllabus, hendecasyllabī m** – jedenastozgłoskowiec, z *włoskiego*: endecasillabo (*format wiersza sylabicznego, w którym w każdym wersie występuje jednaście sylab*)
 - ▶ **herba, herbae f** – trawa
 - ▶ **herī** – wczoraj
 - ▶ **heu!** – och!, ach!, biada!
 - ▶ **heus!** – hej!, hola! < *interiectio* – *wykrzyknik* >
 - ▶ **hexameter, hexametri m** – heksametr (*rodzaj metrum w poezji, które dzieli się na sześć stóp daktylicznych po 4 mory, czyli każdy wers składa się z 24 mor*)
 - ▶ **hīc** – tu, tutaj, w tym miejscu
 - ▶ **hic, haec, hoc** – ten, ta, to (*pronomem demonstrativum* – *zaimek wskazujący*)
 - ▶ **hicine, haecine, hocine** – czy ten?, czy ta?, czy to?
 - ▶ **hiems, hiemis f** – zima
 - ▶ **hinc** – stąd, z tego miejsca
 - ▶ **Hispanī, Hispanōrum m** – Hiszpanie
 - ▶ **Hispania, Hispaniae f** – Hiszpania
 - ▶ **hodiē** – dziś, dzisiaj
 - ▶ **holus, holeris n** – warzywo, jarzyna, zielenina
 - ▶ **homō, hominis m** – człowiek
 - ▶ **hōra, hōrae f** – godzina
 - ▶ **horrendus, horrenda, horrendum** – straszny, odrażający, budzący lęk
 - ▶ **horreō, horrēre, horruī, — —** drżeć, być przerażonym, jeżyć się (o włosach), stać, sterczeć; **capilli horrent** – włosy stają dęba / włosy się jeżą (*idiom*)
 - ▶ **hortor, hortārī, hortātum** – zachęcać, namawiać, zagrzewać, pobudzać do działania
 - ▶ **hortus, hortī m** – ogród
 - ▶ **hospes, hospitis m / f** – gość, przybysz; gospodarz
 - ▶ **hostis, hostis m** – wróg, przeciwnik
 - ▶ **hūc** – tu, tutaj, do tego miejsca, dotąd
 - ▶ **hūmānus, hūmāna, hūmānum** – ludzki
 - ▶ **humilis, humile** – niski, mały, lichy, skromny
 - ▶ **humus, humī f** – ziemia; **humī** – na ziemi < *locativus* >
-

i-

- ▶ **iaceō, iacēre, iacuī, iacitum** – leżeć
- ▶ **iaciō, iacere, iēcī, iactum** – rzucać, ciskać, miotać
- ▶ **iactō, iactāre, iactāvī, iactātum** – rzucać, wyrzucać, ciskać, miotać
- ▶ **iactūra, iactūrae** *f* – wyrzucenie za burtę (czegoś z okrętu), poniesiona strata / ofiara
- ▶ **Iairus, Iairī** *m* – Jairus; *en* ▶ **Yair**
- ▶ **iam** – już, teraz
- ▶ **iambus, iambī** *m* – jamb (nazwa stopy metrycznej, złożonej z dwóch sylab – krótkiej i długiej)
- ▶ **iānitor, iānitōris** *m* – odźwierny, stróż
- ▶ **iānuā, iānuae** *f* – drzwi
- ▶ **iānuārius, Iānuāria, Iānuārium** – styczniowy
- ▶ **Iānuārius, Iānuārii** *m* – styczeń (nazwa miesiąca)
- ▶ **Iānus, Iānī** *m* – Janus (bóg staroitalski, opiekun m.in. drzwi, bram, przejść i mostów)
- ▶ **ibi** – tam
- ▶ **Īcaria, Īcariae** *f* – Ikaria (grecka wyspa na Morzu Egejskim)
- ▶ **Īcarus, Īcarī** *m* [gr. Ἰκαρος, Ἰκάροϋ, ὅ] – Ikar
- ▶ **īdem, eadem, idem** – ten sam, ta sama, to samo; taki sam, taka sama, takie samo (*pronomen determinativum* – zaimek określający)
- ▶ **ideō** – z tego powodu
- ▶ **idōneus, idōnea, idōneum** – odpowiedni, stosowny, zdatny, właściwy
- ▶ **īdūs, īduum** *f* – idy (13 lub 15 dzień miesiąca)
- ▶ **iecur, iecinoris** *n* – wątroba
- ▶ **Iēsūs, Iēsū** *m* – Jezus
- ▶ **igitur** – więc, zatem; a więc, a zatem
- ▶ **ignārus, ignāra, ignārum** – nieobeznany, nieświadomy, niepomy
- ▶ **ignis, ignis** *m* – ogień
- ▶ **ignōrō, ignōrāre, ignōrāvī, ignōrātum** – nie znać, nie wiedzieć
- ▶ **ignōscō, ignōscere, ignōvi, ignōtum** (z *dat.*) – przebaczać, wybaczać, odpuszcząć
- ▶ **ignōtus, ignōta, ignōtum** – nieznan, obcy, nieświadomy
- ▶ **ille, illa, illud** – ten, tamten ów; ta, tamta owa; to, tamto owo (*pronomen demonstrativum* – zaimek wskazujący)
- ▶ **illīc** – tam
- ▶ **illīnc** – stamtąd, z tego (tamtego) miejsca
- ▶ **illūc** – tam, do tego miejsca, do tamtego miejsca
- ▶ **illūstrō, illūstrāre, illūstrāvī, illūstrātum** – oświetlać
- ▶ **imāgō, imāginis** *f* – wizerunek, odbicie, podobizna, obraz
- ▶ **imber, imbris** *m* – deszcz, ulewa, burza
- ▶ **imitor, imitārī, imitātus sum** – naśladować
- ▶ **immātūrus, immātūra, immātūrum** – niedojrzały, przedwczesny
- ▶ **immō** – raczej, wcale nie, przeciwnie, a raczej (*partykuła*)
- ▶ **immō vērō** – ależ tak, ależ owszem, do tego, ponadto, nawet
- ▶ **immortālis, immortalē** – nieśmiertelny
- ▶ **impār, imparis** – nierówny, różny, nieparzysty, nie taki sam
- ▶ **impatīens, impatientis** – niecierpliwy, zniecierpliwiony
- ▶ **impēdeō, impēdere, impēdī, impēsum** – zagrażać, nadciągać
- ▶ **imperātīvus, imperātīva, imperātīvum** – rozkazujący
- ▶ **imperātor, imperātōris** *m* – władca, wódz naczelny, cesarz, imperator
- ▶ **imperfectus, imperfecta, imperfectum** – niepełny, niepełny, niedoskonały, nie zakończony; *gram.* niedokonany
- ▶ **imperium, imperiī** *n* – państwo, cesarstwo, imperium; rozkaz, nakaz
- ▶ **imperō, imperāre, imperāvī, imperātum** (z *dat.*) – rozkazywać
- ▶ **impetus, impētūs** *m* – atak, natarcie, szarża, napór; **impetum facere** – przeprowadzać atak (*idiom*)

- ▶ **impiger, impigra, impigrum** – nie leniwy, ochoczy, energiczny, gorliwy
- ▶ **impleō, implēre, implēvī, implētum** – wypełnić, zapełnić, napełnić (coś czymś); **aquā implēre** – zalać wodą; **ventō implēre** – wypełniać wiatrem
- ▶ **implicō, implicāre, implicāvī (implicuī), implicātum (implicitum)** – otaczać, owijać, oplatać
- ▶ **impluvium, impluviū n** – impluwium (w starożytnych domach rzymskich i etruskich: czworokątny basen w posadzce, znajdujący się w centralnym miejscu atrium)
- ▶ **impōnō, impōnere, imposuī, impositum** – wkładać, kłaść
- ▶ **imprimō, imprimere, impressī, impressum** – przyciskać, naciskać, znaczyć, pieczętować, odciskać
- ▶ **improbus, improba, improbum** – niegrzeczny, niemoralny, zuchwały, niegodziwy
- ▶ **īmus, īma, īmum** – najniższy, najgłębszy, najdalszy, ostatni, końcowy
- ▶ **in (z abl.)** – w, na
- ▶ **in (z acc.)** – do, na; (cel ataku) na, przeciwko, w
- ▶ **incertus, incerta, incertum** – niepewny, niezdecydowany, bez przekonania, wątpliwy
- ▶ **incipiō, incipere, incēpī, inceptum** – rozpoczynać, zaczynać
- ▶ **inclūdō, inclūdere, inclūsī, inclūsum** – zamykać, chować, więzić, wkładać, umieszczać
- ▶ **incola, incolae m / f** – mieszkaniec
- ▶ **incolō, incolere, incoluī, incultum** – zamieszkiwać
- ▶ **incolumis, incolume** – nienaruszony, nietknięty, nie uszkodzony
- ▶ **inconditus, incondita, inconditum** – bezładny, chaotyczny, prymitywny, prostacki, niewybredny, barbarzyński, chropowaty
- ▶ **inde** – stamtąd, stąd
- ▶ **indēclinābilis, indēclinābile** – nieodmienny
- ▶ **indicātivus, indicātiva, indicātivum** – oznajmujący; **modus indicātivus, modī indicātivī m** – tryb oznajmujący
- ▶ **indignus, indigna, indignum** – niegodny, niewart (czegoś), nie zasługujący (na coś), niestosowny, haniebny
- ▶ **indoctus, indocta, indoctum** – nieuczony, niewykształcony, niemądry, niebiegły
- ▶ **induō, induere, induī, indūtum** – wkładać, zakładać, wdziawać, odziewać, ubierać się (w coś)
- ▶ **industrie** – pracowicie, pilnie, gorliwie, usilnie
- ▶ **industrius, industria, industrium** – pracowity, gorliwy, energiczny
- ▶ **inermis, inerme** – nieuzbrojony
- ▶ **inexpectātus, inexpectāta, inexpectātum** – nieoczekiwany, nieprzewidziany
- ▶ **īfāns, īfantis m / f** – niemowlę, małe dziecko
- ▶ **īfēlix, īfēlicis** – nieszczęśliwy
- ▶ **īferī, īferōrum (īferī, īferōrum) m** – świat podziemny; mieszkańcy podziemi
- ▶ **īferior, īferius** – niższy, dolny, dalszy
- ▶ **īferus, īfera, īferum** – dolny, będący w dole, w dole położony
- ▶ **īfēstus, īfēsta, īfēstum** – niebezpieczny
- ▶ **īfidus, īfida, īfidum** – zdradziecki
- ▶ **īfimus, īfima, īfimum** – najniższy < *superlativus od īferus* >
- ▶ **īfīnītivus, īfīnītivī m** – bezokolicznik
- ▶ **īflectō, īflectere, īflectī, īflectum** – zakrzywiać, wyginać, przystosowywać, modyfikować, odmieniać
- ▶ **īfluō, īfluere, īflūxī, īflūxum** – wpływać, wpadać
- ▶ **īfrā (z acc.)** – pod, niżej, poniżej
- ▶ **ingenium, ingenū n** – charakter, usposobienie, temperament
- ▶ **ingēns, ingentis** – wielki, ogromny, duży
- ▶ **inhūmānus, inhūmāna, inhūmānum** – prymitywny, niecywilizowany, prostacki, nieczuły, bezduszny, okrutny, nieludzki
- ▶ **inimīcus, inimīca, inimīcum** – nieprzyjazny, wrogi, szkodliwy, zgubny, niekorzystny
- ▶ **inimīcus, inimīcī m** – nieprzyjaciół, wróg
- ▶ **īnitiō** – na początku, początkowo
- ▶ **īnitium, īnitiū n** – początek; **īnitium facere** – brać początek, rozpoczynać się

- ▶ **iniūria, iniūriae** *f* – krzywda, uraz, niesprawiedliwość
- ▶ **iniūstus, iniūsta, iniūstum** – niesprawiedliwy
- ▶ **inopia, inopiae** *f* – brak, niedostatek
- ▶ **inquit** – rzecze, mówi
- ▶ **inscribō, inscribere, inscripsi, inscriptum** – podpisywać (coś, np. imieniem), pisać imię (na czymś), opatrywać napisem (coś)
- ▶ **instrūmentum, instrūmentī** *n* – narzędzie, przyrząd
- ▶ **instruō, instruere, instruxī, instructum** – formować, ustawiać (np. w szyku)
- ▶ **insula, insulae** *f* – wyspa
- ▶ **insum, inesse, infuī**, — – być (w czymś), znajdować się (w czymś), mieścić się (w czymś)
- ▶ **integer, integra, integrum** – cały, nie uszkodzony, nienaruszony, nie przełamany
- ▶ **integrō, integrāre, integrāvī, integrātum** – wzmacniać, uzupełniać, przywracać do dawnego stanu; przełamywać
- ▶ **intellegō, intellegere, intelligēxī, intelligētum** – rozumieć
- ▶ **inter** (z *acc.*) – między, pomiędzy; w czasie, w trakcie, w ciągu
- ▶ **interdum** – czasem, niekiedy, od czasu do czasu, co jakiś czas
- ▶ **intereā** – tymczasem
- ▶ **interficiō, interficere, interfēcī, interfectum** – zabijać, mordować <synonim do **necō** >
- ▶ **interiectiō, interiectiōnis** *f* – wykrzyknik
- ▶ **interim** – tymczasem, w międzyczasie
- ▶ **internus, interna, internum** – wewnętrzny
- ▶ **interpellō, interpellāre, interpellāvī, interpellātum** – powstrzymać, powstrzymywać, hamować, przerwać, przerywać, przeszkadzać
- ▶ **interrogō, interrogāre, interrogāvī, interrogātum** – pytać
- ▶ **intersum, interesse, interfuī**, — – leżeć (między czymś / kimś), znajdować się
- ▶ **intrā** (z *acc.*) – wewnątrz, między, pomiędzy, za (*wewnątrz czegoś*), (o czasie) w ciągu, w przeciągu, w niecały, nie dłużej niż, przed (upływem)
- ▶ **intrō, intrāre, intrāvī, intrātum** – wkraczać, wchodzić, wstępować
- ▶ **intueor, intuērī, intuitus sum** – patrzeć, spoglądać (na kogoś, coś), przypatrywać się (komuś, czemuś), obserwować
- ▶ **intus** – w domu, wewnątrz, z wnętrza, z wewnątrz; (*metaforycznie*) w głębi duszy, w umyśle
- ▶ **invalidus, invalida, invalidum** – słaby
- ▶ **invehō, invehere, invexī, invectum** – przywozić, importować
- ▶ **inveniō, invenīre, invēnī, inventum** – znajdować, wynajdywać
- ▶ **invideō, invidēre, invīdī, invīsum** (*dat.*) – zazdrościć, być zazdrosnym
- ▶ **invidia, invidiae** *f* – zawiść, zazdrość, niechęć, uraza, złość, oburzenie, nienawiść, wrogość
- ▶ **invocō, invocāre, invocāvī, invocātum** – wzywać, przywoływać; zaklinać, błagać
- ▶ **iocōsē** – zabawnie, dowcipnie
- ▶ **iocōsus, iocōsa, iocōsum** – zabawny, dowcipny
- ▶ **ipse, ipsa, ipsum** – sam (ten, on), sama (ta, ona), samo (to, ono) (*pronomen demonstrativum* – *zaimek wskazujący*)
- ▶ **īra, īrae** *f* – gniew, złość, oburzenie, wściekłość, niechęć
- ▶ **īrātus, īrāta, īrātum** – zagniewany
- ▶ **is, ea, id** – ten, ta, to; on, ona, ono (*pronomen determinativum* – *zaimek określający*)
- ▶ **iste, ista, istud** – ten (twój), ta (twoja), to (twoje)
- ▶ **Isthmus, Isthmī** *m* [*gr. Ἴσθμός, Ἴσθμοῦ, ὀ*] – Przesmyk Koryncki (*przesmyk łączący półwysep Peloponez z główną częścią Grecji, niedaleko miasta Korynt*)
- ▶ **ita** – tak, w taki sposób, w ten sposób
- ▶ **Italia, Italiae** *f* – Italia
- ▶ **itaque** – więc, tak więc, zatem
- ▶ **item** – tak samo, podobnie, jak również, ponadto, w dodatku
- ▶ **iter, itineris** *n* – droga, podróż, marsz; **iter facere** – wyruszać w drogę, odbyć podróż
- ▶ **iterum** – znowu, jeszcze raz, ponownie, po raz drugi

- ▶ **iubeō, iubēre, iussī, iussum** – rozkazywać, kazać, polecać
 - ▶ **iūcundus, iūcunda, iūcundum** – miły, przyjemny
 - ▶ **Iūdaea, Iūdaeae f** – Judea (*kraina geograficzna, położona w historycznej części Izraela*)
 - ▶ **Iūdaeī, Iūdaeōrum m** – Żydzi
 - ▶ **Iūdaeus, Iūdaea, Iūdaeum (iūdaeus, iūdaea, iūdaeum)** – żydowski, judejski
 - ▶ **Iūlia, Iūliae f** – Julia
 - ▶ **Iūliola, Iūliolae f** – Juleczka, Julka, Julusia < zdrobnienie >
 - ▶ **Iūlius, Iūlia, Iūlium** – lipcowy; julijski (od *Gaius Iulius Caesar*)
 - ▶ **Iūlius, Iūliū m** – Juliusz (*rzymskie imię*); lipiec (*nazwa miesiąca*)
 - ▶ **iungō, iungere, iūnxī, iūnctum** – łączyć
 - ▶ **Iūnius, Iūnia, Iūnium** – czerwcowy
 - ▶ **Iūnius, Iūniū m** – czerwiec (*nazwa miesiąca*)
 - ▶ **Iūnō, Iūnōnis f** – Junona; *gr.* Hera
 - ▶ **Iuppiter, Iovis m** – Jowisz; *gr.* Zeus
 - ▶ **iure** – zgodnie z prawem, na mocy prawa, prawnie; słusznie, zasłużenie, trafnie
 - ▶ **iūs, iūris n** – prawo, uprawnienie; sos, zupa
 - ▶ **iūstus, iūsta, iūstum** – sprawiedliwy, słuszny
 - ▶ **iuvenis, iuvenis m/f** – młodzieniec, młoda osoba
 - ▶ **iuvō, iuvāre, iūvī, iūtum** – pomagać (z *acc.*), udzielać pomocy, wspierać, sprawiać przyjemność, cieszyć, bawić
 - ▶ **iūxtā (z acc.)** – w pobliżu, blisko (czegoś), przy (czymś)
-

k-

- ▶ **Kaesō, Kaesōnis m** – Kaeso; rzymskie imię własne („niebieskooki”, *por.* **caesius** – siny, modry)
 - ▶ **kalendae Iūniae** – kalendy czerwcowe
 - ▶ **kalendae, kalendārum f** – kalendy (pierwszy dzień miesiąca)
-

l-

- ▶ **lābor, lābī, lāpsus sum** – płynąć, spływać, spadać
- ▶ **labor, labōris m** – praca
- ▶ **labōrō, labōrāre, labōrāvī, labōrātum** – pracować
- ▶ **labrum, labrī n** – warga
- ▶ **labyrinthus, labyrinthī m** – labirynt
- ▶ **lac, lactis n** – mleko
- ▶ **lacertus, lacertī m** – ramię, górna część ramienia
- ▶ **lacrima, lacrimae f** – łza
- ▶ **lacrimō, lacrimāre, lacrimāvī, lacrimātum** – płakać
- ▶ **lacus, lacūs m** – jezioro
- ▶ **Laecānia, Laecāniae f** – Lekania (*żeńskie imię rzymskie*)
- ▶ **laedō, laedere, laesī, laesum** – ranić, krzywdzić
- ▶ **laetitia, laetitiae f** – radość, wesołość, uciecha
- ▶ **laetor, laetārī, laetātus sum** – cieszyć się, radować się
- ▶ **laetus, laeta, laetum** – wesoły
- ▶ **laevus, laeva, laevum** – lewy, leżący po lewej stronie
- ▶ **lāna, lānae f** – wełna
- ▶ **largior, largīrī, largītus sum** – być hojnym, szczerze obdarowywać (kogoś czymś), ofiarowywać
- ▶ **largus, larga, largum** – hojny, wspaniałomyślny, szczerzy
- ▶ **lateō, latēre, latuī, —** – leżeć w ukryciu, czaić się; być nieznanym (komuś, z *acc.*)
- ▶ **Latīnī, Latīnōrum m** – Latyni (*mieszkańcy Lacjum*)
- ▶ **Latīnus, Latīna, Latīnum** – łaciński, Latyński
- ▶ **Latium, Latīi n** – Lacjum (*region w centralnej Italii*)
- ▶ **lātrō, lātrāre, lātrāvī, lātrātum** – szczekać

- ▶ **lātus, lāta, lātum** – szeroki, rozległy
- ▶ **latus, lateris** *n* – bok (np. ciała), strona (np. ciała)
- ▶ **laudō, laudāre, laudāvī, laudātum** – chwalić, zachwalać
- ▶ **laus, laudis** *f* – chwała, sława, pochwała
- ▶ **lavō, lavāre (lavēre), lavī, lavātum (lautum, lōtum)** – myć, kąpać, zmywać
- ▶ **Lēander, Lēandrī** *m* – Leander (*imię niewolnika*)
- ▶ **lectīca, lectīcae** *f* – lektyka (*środek transportu w formie krytego krzesła noszony przez tragarzy za pomocą drążków*)
- ▶ **lectulus, lectulī** *m* – łóžeczko; łóže, sofa < *zdrobnienie* >
- ▶ **lectus, lectī** *m* – łóžko
- ▶ **lēgātus, lēgātī** *m* – poseł, wysłannik, legat
- ▶ **legiō, legiōnis** *f* – legion; wojsko, oddział, armia
- ▶ **legiōnārius, legiōnāria, legiōnārium** – legionowy
- ▶ **legiōnārius, legiōnārii** *m* – żołnierz legionowy
- ▶ **legō, legere, lēgī, lēctum** – czytać
- ▶ **Lēmnos, Lēmnī** *f* – Limnos (*wyspa na Morzu Egejskim*)
- ▶ **leō, leōnis** *m* – lew
- ▶ **Leō, Leōnis** *m* – Lew (*nazwa znaku zodiaku*)
- ▶ **Lesbia, Lesbiae** *f* – Lezbja (*bohaterka poematów Katullusa*)
- ▶ **Lesbos, Lesbī** *f* – Lesbos (*grecka wyspa w północno-wschodniej części Morza Egejskiego*)
- ▶ **levis, leve** – lekki, nieobciążony
- ▶ **levō, levāre, levāvī, levātum** – podnosić, wznosić
- ▶ **lēx, lēgis** *f* – prawo, ustawa, wniosek
- ▶ **libellus, libellī** *m* – książeczka
- ▶ **libenter** – chętnie, z przyjemnością
- ▶ **liber, libera, liberum** – wolny
- ▶ **liber, librī** *m* – książka
- ▶ **liberī, liberōrum** *m* – dzieci (*pluralia tantum*)
- ▶ **liberō, liberāre, liberāvī, liberātum** – wyzwalać, czynić wolnym, uwalniać
- ▶ **libertās, libertātis** *f* – wolność
- ▶ **libertīnus, libertīna, libertīnum** – mający status wyzwolenca, wyzwolęncy
- ▶ **libertīnus, libertīni** *m* – wyzwoleniec; syn wyzwolenca
- ▶ **libet, libēre, libuit, libitum est**, — (+ *dat.*) – podoba się, ma się ochotę
- ▶ **Lībra, Lībrae** *f* – Waga (*nazwa znaku zodiaku*)
- ▶ **licet, licēre**, —, — (z *inf.*) – wolno, można, godzi się, jest dozwolone
- ▶ **ligneus, lignea, ligneum** – drewniany
- ▶ **lignum, lignī** *n* – drewno
- ▶ **līlium, līlī** *n* – lilia
- ▶ **līmen, līminis** *n* – próg, nadproże; wejście, drzwi
- ▶ **līnea, līneae** *f* – naszyjnik; linia, kreska
- ▶ **lingua, linguae** *f* – język
- ▶ **littera, litterae** *f* – litera; **litterae, litterārum** – *pl.* list, literatura
- ▶ **lītus, lītoris** *n* – brzeg, wybrzeże
- ▶ **loca, locōrum** *n* – miejsce, obszar, okolica
- ▶ **locātīvus, locātīvī** *m* – miejscownik (*przypadek określający miejsce wykonywania czynności*)
- ▶ **locus, locī** *m* – miejsce
- ▶ **longē** – o wiele, zgoła, zupełnie, wielce, znacznie, dalece
- ▶ **longum** – długo < *przysłówek* >
- ▶ **longus, longa, longum** – długi
- ▶ **loquor, loquī, locūtus sum** – mówić, gadać, rozmawiać
- ▶ **lūceō, lūcēre, lūxī**, — – świecić
- ▶ **lucerna, lucernae** *f* – lampa (np. olejna)
- ▶ **Lūcius, Lūciī** *m* – Lucjusz (*rzymskie imię*)

- ▶ **lucrum, lucrī** *n* – zysk, korzyść; **lucrum facere** – osiągać zysk, bogacić się
 - ▶ **lūctor, lūctārī** [**lūctārier**], **lūctātus sum** – walczyć w zapasach, mocować się
 - ▶ **lūdō, lūdere, lūsī, lūsum** – bawić się
 - ▶ **lūdus, lūdī** *m* – zabawa, gra, szkoła, szkoła elementarna, rozrywka
 - ▶ **lūgeō, lūgēre, lūxī, lūctum** – opłakiwać, biadać, lamentować, płakać, boleć
 - ▶ **lūna, lūnae** *f* – księżyc
 - ▶ **lupus, lupī** *m* – wilk
 - ▶ **lūx, lūcis** *f* – światło, brzask, jasność dnia, światło poranne
 - ▶ **Lŷdia, Lŷdiae** *f* – Lidia (*rzymskie imię żeńskie*)
-

m-

- ▶ **maereō, maerēre, maeruī**, — – smucić się, lamentować, opłakiwać, żałować < *zazwyczaj z agere* >
- ▶ **maestus, maesta, maestum** – nieszczęśliwy, zmartwiony, smutny
- ▶ **magis** – bardziej
- ▶ **magister, magistrī** *m* – nauczyciel, mistrz
- ▶ **magnā vōce** – głośno < *jako przysłówek* >
- ▶ **magni** – wiele, wielce, wysoko, drogo
- ▶ **magnificus, magnifica, magnificum** – wspaniały, znakomity
- ▶ **magnus, magna, magnum** – duży
- ▶ **māior, māius** – większy
- ▶ **Maius, Maia, Maium** – majowy
- ▶ **Maius, Maiī** *m* – maj (*nazwa miesiąca*)
- ▶ **male** – źle
- ▶ **maleficium, maleficiū** *n* – zły czyn, przestępstwo, zbrodnia, krzywda
- ▶ **mālō, mälle, māluī**, — – woleć
- ▶ **malum, malī** *n* – jabłko; zło, coś złego, nieszczęście, ból, kara
- ▶ **malus, mala, malum** – zły, bolesny
- ▶ **Māmercus, Māmercī** *m* – Mamercus (*poeta łaciński znany z epigramu Marcjalisa*)
- ▶ **mamma, mammae** *f* – mamusia, mama < *zdrobnienie* >
- ▶ **māne** – rano, rankiem (*jako przysłówek*)
- ▶ **māne** *n* – ranek, poranek, świt (*jako rzeczownik nieodmienny*)
- ▶ **maneō, manēre, mānsī, mānsūm** – pozostać, zostać
- ▶ **manus, manūs** *f* – ręka, dłoń
- ▶ **Mārcus, Mārcī** *m* – Marek
- ▶ **mare, maris** *n* – morze
- ▶ **Margarīta, Margarītae** *f* – Małgorzata, Małgorzatka, Perłka (*nazwa własna*)
- ▶ **margarīta, margarītae** *f* – perła
- ▶ **Marīa, Marīae** *f* – Maria
- ▶ **maritimus, maritima, maritimum** – morski, przybrzeżny
- ▶ **marītus, marītī** *m* – mąż
- ▶ **Marō, Marōnis** *m* – Maron (*poeta łaciński znany z epigramu Marcjalisa*)
- ▶ **Mārs, Mārtis** *m* – Mars (*staroitalski bóg wojny*)
- ▶ **Mārtiālis, Mārtiālis** *m* – Marcjalis (*poeta łaciński, autor epigramatów*)
- ▶ **Mārtius, Mārtia, Mārtium** – marcowy
- ▶ **Mārtius, Mārtiī** *m* – marzec (*nazwa miesiąca*)
- ▶ **masculīnus, masculīna, masculīnum** – męski, rodzaju męskiego
- ▶ **māter, mātris** *f* – matka
- ▶ **māteria, māteriae** *f* – tworzywo, materiał, materia
- ▶ **mātrōna, mātrōnae** *f* – kobieta zamężna
- ▶ **Matthaeus, Matthaeī** *m* – Mateusz
- ▶ **mātūrus, mātūra, mātūrum** – dojrzały
- ▶ **māximus, māxima, māximum** – największy

- ▶ **mēcum** – ze mną
- ▶ **medicus, medicī** *m* – lekarz
- ▶ **medium, mediī** *n* – środek; **medium mare** – pełne morze
- ▶ **medius, media, medium** – środkowy, stanowiący połowę, średni, umiarkowany
- ▶ **Mēdus, Mēdī** *m* – Medus
- ▶ **mel, mellis** *n* – miód
- ▶ **melior, melius** – lepszy
- ▶ **Melita, Melitae** *f* – Malta (*wyspa na Morzu Śródziemnym*)
- ▶ **melius** – lepiej < *stopień wyższy od bene* >
- ▶ **mellītus, mellīta, mellītum** – miodowy, zawierający miód, słodszy niż miód
- ▶ **Mēlos, Mēlī** *f* [*gr. Μηλος, Μήλου, ή*] – Milos (*wyspa w archipelagu Cyklady na Morzu Egejskim*)
- ▶ **membrum, membrī** *n* – kończyna (dolna lub górna, czyli ręka lub noga), część / organ ciała; fragment, część
- ▶ **meminī, meminisse, —, —** (+ *gen. / acc.*) – pamiętać
- ▶ **memoria, memoriae** *f* – pamięć
- ▶ **memorō, memorāre, memorāvī, memorātum** – mówić, opowiadać, wspominać, wymieniać
- ▶ **mendum, mendī** *n* – błąd
- ▶ **Menelāus, Menelāi** *m* – Menelaos (*król Sparty*)
- ▶ **mēns, mentis** *f* – umysł, rozum, myśl, rozsądek
- ▶ **mēnsa, mēnsae** *f* – stół
- ▶ **mēnsis, mēnsis** *m* – miesiąc
- ▶ **mentiō, mentiōnis** *f* – wzmianka
- ▶ **mentior, mentīrī, mentītus sum** – kłamać
- ▶ **mercātor, mercātōris** *m* – handlarz, sprzedawca, kupiec
- ▶ **mercātōrius, mercātōria, mercātōrium** – handlowy, kupiecki
- ▶ **mercēs, mercēdis** *f* – zapłata
- ▶ **Mercurius, Mercuriī** *m* – Merkury (*rzymski bóg handlu, zysku i kupiectwa*)
- ▶ **mereō, merēre, meruī, meritum** – zarabiać, mieć prawo (do kogoś / czegoś), zasługiwać (na coś, z *acc.*)
- ▶ **mergō, mergere, mersī, mersum** – zanurzać, topić, pogrążyć, pochłaniać
- ▶ **merīdiēs, merīdiēi** *f* – południe
- ▶ **merum, merī** *n* – wino nie zmieszane z wodą
- ▶ **merus, mera, merum** – niezmieszany, czysty, bez domieszki, nie rozcieńczony
- ▶ **merx, mercis** *f* – towar, artykuł
- ▶ **metō, metere, messuī, messum** – zbierać (np. zboże), ścinać, kosić
- ▶ **metuō, metuere, metuī, metūtum** – bać się; *pass.* budzić lęk, budzić grozę (z *abl.*)
- ▶ **metus, metūs** *m* (*f*) – lęk, strach, trwoga, bojaźń, obawa
- ▶ **meus, mea, meum** – mój, moja, moje (*pronomem possessivum* – *zaimek dzierżawczy*)
- ▶ **Midās, Midae** *m* – Midas (*władca Frygi*)
- ▶ **mihi** – mi, mnie
- ▶ **mīles, mīlitis** *m* – żołnierz
- ▶ **mīlītāris, mīlītāre** – wojskowy, żołnierski
- ▶ **mīlītō, mīlītāre, mīlītāvī, mīlītātum** – służyć w wojsku, odbywać służbę wojskową; być żołnierzem
- ▶ **mīlle, mīlis** [*pl. mīlia, mīlium* – tysiące; *gen. tysięcy*] *n* (M, CIO) – tysiąc
- ▶ **minimē** – bynajmniej, wcale nie, w ogóle nie
- ▶ **minimus, minima, minimum** – najmniejszy
- ▶ **minister, ministrī** *m* – sługa, pomocnik, usługujący (przy stole)
- ▶ **minor, minārī, minātus sum** – grozić
- ▶ **minor, minus** – mniejszy
- ▶ **Mīnōs, Mīnōis** (Mīnōnis) *m* [*gr. Μίνως, Μίνωος, ό*] – Minos (król i prawodawca Krety, sędzia zmarłych w Hadesie)
- ▶ **Mīnōtaurus, Mīnōtaurī** *m* [*gr. Μινώταυρος, Μινωτάυρου, ό*] – Minotaur (*postać z mitologii greckiej; człowiek z głową byka lub istota z torsem i głową człowieka a od pasa w dół zaś z ciałem byka*)
- ▶ **minuō, minuere, minuī, minūtum** – zmniejszać
- ▶ **minus** – mniej

- ▶ **mīrābilis, mīrābile** – dziwny, niezwykły, zadziwiający, cudowny
- ▶ **mīror, mīrārī, mīrātus sum** – dziwić się (czymś, czemuś, z powodu czegoś), zdumiewać się (czymś)
- ▶ **mīrus, mīra, mīrum** – niezwykły, dziwny, zadziwiający, cudowny
- ▶ **miscēō, miscēre, miscuī, mixtum (mistum)** – mieszać, zmieszać, wymieszać, domieszać
- ▶ **misellus, misella, misellum** – biedniutki, marniutki, godny litości / pożałowania
- ▶ **miser, misera, miserum** – biedny, nieszczęśliwy, nieszczęsny
- ▶ **mittō, mittere, mīsī, missum** – wysłać
- ▶ **modo** – tylko, jedynie; niedawno, dopiero co; **modo... modo...** – jednego razu... innym razem...; już to... już to...
- ▶ **modus coniūctīvus, modī coniūctīvī m** – tryb łączący, tryb przypuszczający
- ▶ **modus imperātīvus, modī imperātīvī m** – tryb rozkazujący
- ▶ **modus, modī m** – sposób; tryb
- ▶ **moenia, moenium n** – mury
- ▶ **molestus, molesta, molestum** – uciążliwy, przykry
- ▶ **mollīō, mollīre, mollīvī (mollī), mollītum** – zmiękczać
- ▶ **mollis, mollis, molle** – miękki
- ▶ **moneō, monēre, monuī, monitum** – upominać, pouczać, ostrzegać, przypominać
- ▶ **mōns, montis m** – góra
- ▶ **mōnstrō, mōnstrāre, mōnstrāvī, mōnstrātum** – pokazywać
- ▶ **mōnstrum, mōnstrī n** – potwór
- ▶ **mora, morae f** – zwłoka, opóźnienie, zwlekanie
- ▶ **mordeō, mordēre, momordī (memordī), morsum** – gryźć, kąsać
- ▶ **morior, morī, mortuus sum** – umierać
- ▶ **mors, mortis f** – śmierć
- ▶ **mortālis, mortāle** – śmiertelny
- ▶ **mortuus, mortua, mortuum** – martwy
- ▶ **mōs, mōris m** – zwyczaj, obyczaj, nawyk; pl. zachowanie, moralność
- ▶ **moveō, movēre, mōvī, mōtum** – ruszać, poruszać
- ▶ **mox** – wkrótce, niebawem
- ▶ **mulier, mulieris f** – kobieta, żona, małżonka
- ▶ **multitūdō, multitūdīnis f** – duża ilość, mnóstwo, ludność
- ▶ **multō** – o wiele, bardzo, dużo
- ▶ **multo post** – dużo później
- ▶ **multum** – bardzo, mocno, ogromnie, w znacznym stopniu
- ▶ **multum, multī n** – wiele, sporo; niemało
- ▶ **multus, multa, multum** – liczny
- ▶ **mundus, munda, mundum** – czysty
- ▶ **mundus, mundī m** – świat
- ▶ **mūniō, mūnīre, mūnīvī, mūnītum** – obwarowywać, wzmacniać
- ▶ **mūnus, mūneris n** – usługa, obowiązek, prezent
- ▶ **mūrus, mūrī m** – mur
- ▶ **Mūsa, Mūsae f** – Muza (w mitologii greckiej jedna z bogiń sztuki i nauki)
- ▶ **mūtō, mūtāre, mūtāvī, mūtātum** – zmieniać, zamieniać
- ▶ **mūtus, mūta, mūtum** – niemy
- ▶ **mūtuus, mūtua, mūtuum** – pożyczony

n-

- ▶ **nam** – bowiem
- ▶ **namque** – w rzeczywistości
- ▶ **nārrātiō, nārrātiōnis f** – opowiadanie
- ▶ **narrō, narrāre, narrāvī, narrātum** – opowiadać
- ▶ **nāscor, nāscī, nātus sum** – rodzić się
- ▶ **nāsus, nāsī m** – nos

- ▶ **natō, natāre, natāvī, natātum** – pływać
- ▶ **nātūra, nātūrae** *f* – natura
- ▶ **nauta, nautae** *m* – żeglarz, marynarz
- ▶ **nāvicula, nāviculae** *f* – mały okręt, okręcik, łódź
- ▶ **nāvigātiō, nāvigātiōnis** *f* – żegluga, podróż morska
- ▶ **nāvigō, nāvigāre, nāvigāvī, nāvigātum** – żeglować, pływać
- ▶ **nāvis, nāvis** *f* – okręt
- ▶ **Naxus (Naxos), Naxī** *f* [*gr. Νάξος, Νάξου, ἦ*] – Naksos (*wyspa na Morzu Egejskim*)
- ▶ **nē** – nie; żeby nie, aby nie; **nē quidem** – nawet nie, również nie
- ▶ **-ne?** – czy? (*partykuła pytajna*)
- ▶ **nec** – i nie
- ▶ **necessārius, necessāria, necessārium** – niezbędny, konieczny, potrzebny
- ▶ **necesse est** (+ *dat.*) – jest konieczne / potrzebne; musi, trzeba
- ▶ **necō, necāre, necāvī, necātum** – zabijać, mordować <*synonim do interficiō*>
- ▶ **neglegēns, neglegentis** – lekceważący, niedbały, niestaranny, niechlujny, nieuważny, beztroski
- ▶ **neglegō, neglegere, neglēxī, neglēctum** – zaniedbywać, lekceważyć
- ▶ **negō, negāre, negāvī, negātum** – zaprzeczać, przeczyć (czemuś), odmawiać (czegoś komuś, z *dat.*)
- ▶ **negōtium, negōtīi** *n* – zajęcie, praca, obowiązek
- ▶ **nēmō, nēminis** *m / f* – nikt, żaden
- ▶ **Neptūnus, Neptūnī** *m* – Neptun (*bóg wód, chmur i deszczu*)
- ▶ **nēquam** – zły, bezwartościowy, bezużyteczny <*przymiotnik nieodmienny*>
- ▶ **neque = et nōn** – nie, i nie, ani nie; a jednak
- ▶ **nesciō, nescīre, nescīvī (nescī), nescītum** – nie wiedzieć, nie umieć, nie znać
- ▶ **Nestor, Nestoris** *m* – Nestor (*mityczny król miasta Pylos w Grecji*)
- ▶ **neu** – czy nie, ani nie, i nie
- ▶ **neuter, neutra, neutrum** – ani jeden ani drugi, żaden z dwóch; nijaki, rodzaju nijakiego
- ▶ **neutrum, neutrīus** *n* – ani jedno ani drugie, ani to ani tamto
- ▶ **nex, necis** *f* – zabójstwo, morderstwo
- ▶ **nīdus, nīdī** *m* – gniazdo
- ▶ **niger, nigra, nigrum** – czarny
- ▶ **nihil (nīl)** *n* – nic, nikt
- ▶ **nīl (= nihil)** – nic, pustka, zero
- ▶ **Nīlus, Nīlī** *m* – Nil (*rzeka w Afryce*)
- ▶ **nimis** – zbyt wiele, zbyt dużo, za bardzo, przesadnie
- ▶ **nimum / nimis** – zbyt wiele, za bardzo, nadto <*przysłówek*>
- ▶ **nimius, nimia, nimium** – za duży
- ▶ **nisi** – jeśli nie, jeżeli nie, chyba że
- ▶ **niveus, nivea, niveum** – biały, jasnobiały, śnieżny
- ▶ **nix, nivis** *f* – śnieg
- ▶ **nōbilis, nōbile** – szlachetny, znakomity, godny, sławny, znany
- ▶ **noceō, nocēre, nocuī, nocitum** – szkodzić, wyrządzać krzywdę
- ▶ **nocte** – w nocy, nocą
- ▶ **nōlō, nōlle, nōluī**, — – nie chcieć
- ▶ **nōmen, nōminis** *n* – imię, nazwa
- ▶ **nōminātīvus, nōminātīvī** *m* – mianownik (*przypadek łaciński*)
- ▶ **nōminō, nōmināre, nōmināvī, nōminātum** – nazywać
- ▶ **nōn** – nie
- ▶ **nōn solum... sed etiam...** – nie tylko... lecz także...
- ▶ **nōn tam... quam...** – nie tak bardzo... jak...
- ▶ **nōnae, nōnārum** *f* – nony (9 dzień przed idami)
- ▶ **nōnāgēsīmus, nōnāgēsīma, nōnāgēsīmum** – dziewięćdziesiąty
- ▶ **nōnāgīntā** – dziewięćdziesiąt

- ▶ **nōndum** – jeszcze nie
- ▶ **nōngentī, nōngentae, nōngenta** – dziewięćset (900)
- ▶ **nōnnūllī, nōnnūllae, nōnnūlla** – pewni
- ▶ **nōnnumquam** – niekiedy, niejednokrotnie
- ▶ **nōnus, nōna, nōnum** – dziewiąty
- ▶ **nōs** – my (*nom.*); nas (*acc.*)
- ▶ **nōscō (gnōscō), nōscere, nōvī, nōtum** – poznawać, dowiadywać się (o kimś / czymś), znać (kogoś / coś), wiedzieć (o czymś)
- ▶ **noster, nostra, nostrum** – nasz, nasza, nasze (*pronomem possessivum* – *zaimek dzierżawczy*)
- ▶ **nota, notae f** – znak, symbol
- ▶ **nōtus, nōta, nōtum** – znany
- ▶ **novem** – dziewięć
- ▶ **November, Novembris m** – listopad (*nazwa miesiąca*)
- ▶ **November, Novembris, Novembre** – listopadowy
- ▶ **noviēs** – dziewięć razy < *forma przysłóvkowa* >
- ▶ **novus, nova, novum** – nowy
- ▶ **nox, noctis f** – noc
- ▶ **nūbēs, nūbis f** – chmura
- ▶ **nūbilus, nūbila, nūbilum** – pochmurny; niepomyślny
- ▶ **nūbō, nūbere, nūpsī, nūptum (+ dat.)** – wychodzić za mąż, poślubić kogoś
- ▶ **nūdus, nūda, nūdum** – nagi, goły, odsłonięty, rozebrany
- ▶ **nūgae, nūgārum f** – drobiazgi, głupstwa
- ▶ **nūllus, nūlla, nūllum** – żaden
- ▶ **num?** – czy?
- ▶ **numerō, numerāre, numerāvī, numerātum** – liczyć
- ▶ **numerus, numerī m** – liczba, cyfra, numer
- ▶ **nummus, nummī m** – moneta, denar rzymski
- ▶ **numquam** – nigdy
- ▶ **nunc** – teraz, obecnie
- ▶ **nūntiō, nūntiāre, nūntiāvī, nūntiātum** – powiadamiać, obwieszczać, oznajmiać, ogłaszać, przekazywać
- ▶ **nūntius, nūntiī m** – posłaniec; wieść, wiadomość, nowina
- ▶ **nūper** – niedawno, dopiero co
- ▶ **nūtrīx, nūtrīcis f** – mamka, niańka, żywicielka
- ▶ **nux, nucis f** – orzech (*np. laskowy, włoski, migdałowy*); drzewo orzechowe (*migdałowe itp.*), orzechowiec

O-

- ▶ **ob (z acc.)** – z powodu, dla
- ▶ **oblīvīscor, oblīvīscī, oblītus sum** – nie pamiętać, zapomnieć (o kimś / czymś, z *acc.* lub *gen.*)
- ▶ **oboediō, oboedīre, oboedi vī (oboediī), oboedi tūm (z dat.)** – być posłusznym, być uległym, ulegać
- ▶ **obscurus, obscura, obscurum** – ciemny, przyciemniony, niewidoczny, zakryty
- ▶ **occidēns, occidentis m** – zachód (*zachodnia strona świata*)
- ▶ **occidō, occidere, occidī, occāsūm** – zachodzić, zapadać za horyzont
- ▶ **occīdō, occīdere, occīdī, occīsūm** – zabijać, wykańczać
- ▶ **occultō, occultāre, occultāvī, occultātum** – ukrywać, zakrywać
- ▶ **occurrō, occurrere, occurri (occucurrī), occursum** – biec naprzeciw (komuś, z *dat.*), przybywać, śpieszyć
- ▶ **ōceanus, ōceanī / Ōceanus, Ōceanī m** – ocean
- ▶ **ocellus, ocelli m** – oczko; klejnocik, perelka
- ▶ **octāvus, octāva, octāvum** – ósmy
- ▶ **octiēs** – osiem razy < *forma przysłóvkowa* >
- ▶ **octingentī, octingentae, octingenta** – osiemset (800)
- ▶ **octō** – osiem
- ▶ **Octōber, Octōbris m** – październik (*nazwa miesiąca*)

- ▶ **Octōber, Octōbris, Octōbre** – październikowy
- ▶ **octōgintā** – osiemdziesiąt
- ▶ **oculus, oculi** *m* – oko
- ▶ **ōdī, ōdisse, ōsum** (*participium futuri passivi: ōsūrus*) – nienawidzić
- ▶ **odium, odiū** *n* – nienawiść, niechęć, odraza, wstręt, awersja
- ▶ **offerō, offerre, obtulī, oblātum** – oferować
- ▶ **officium, officiū** *n* – obowiązek, powinność; **officium facere** – spełniać obowiązek
- ▶ **ōlim** – kiedyś, niegdyś
- ▶ **omnis, omne** – wszystek, każdy, cały, *pl.* wszystko
- ▶ **opera, operae** *f* – wysiłek, trud, praca, czyn
- ▶ **operiō, operīre, operuī, opertum** – pokrywać, zasłaniać, zakopywać, zasypywać
- ▶ **opēs, opum** [*ops, opis* *f*] *f* – bogactwo, majątek, zasoby finansowe
- ▶ **oportet, oportēre, oportuit**, — – wypada, trzeba, należy, powinno się
- ▶ **opperior, opperīrī, opperītus (oppertus) sum** – czekać, wyczekiwać
- ▶ **oppidum, oppidī** *n* – miasto
- ▶ **oppugnō, oppugnāre, oppugnāvī, oppugnātum** – atakować, szturmować
- ▶ **optātīvus** (*modus, modī* *m*) – życzący (*tryb*)
- ▶ **optātīvus, optātīva, optātīvum** – życzący, wyrażający życzenie
- ▶ **optimē** – najlepiej, bardzo dobrze, skutecznie
- ▶ **optimus, optīma, optīmum** – najlepszy
- ▶ **optō, optāre, optāvī, optātum** – wybierać, życzyć sobie
- ▶ **opus est** – potrzeba, ważne jest, istotne jest
- ▶ **opus, operis** *n* – dzieło, praca, zajęcie, robota
- ▶ **ōra, ōrae** *f* – brzeg, wybrzeże (morskie)
- ▶ **ōrātiō, ōrātiōnis** *f* – mówienie, mowa; **partes orationis** – części mowy (*części mowy – jest to specyficzna dla danego języka, wyróżniona głównie na podstawie kryteriów składniowych i fleksyjnych, klasa wyrazów; w języku polskim części mowy dzieli się na odmienne: rzeczownik, przymiotnik, czasownik, liczebnik, zaimek (typ rzeczowny, przymiotny, liczebnny) oraz nieodmienne: przysłówek, zaimek (typ przysłowny), przyimek, spójnik, wykrzyknik, partykuła; w języku łacińskim istnieje podobny podział na części mowy odmienne: rzeczownik, przymiotnik, czasownik, liczebnik, zaimek oraz nieodmienne: przysłówek, przyimek, spójnik, wykrzyknik*)
- ▶ **orbis, orbis** *m* – krąg, okrąg, świat
- ▶ **Orcus, Orcī** *m* – Orkus (*demon śmierci z mitologii Starożytnego Rzymu*)
- ▶ **ōrdinō, ōrdināre, ōrdināvī, ōrdinātum** – porządkować, układać, organizować, zarządzać
- ▶ **ōrdō, ōrdinis** *f* – rząd, szereg
- ▶ **oriēns, orientis** *m* – wschód (*wschodnia strona świata*)
- ▶ **orior, orīrī, ortus sum** – wschodzić, wstawać, pojawiać się
- ▶ **ōrnāmentum, ōrnāmentī** *n* – ozdoba
- ▶ **ōrnō, ōrnāre, ōrnāvī, ōrnātum** – ozdabiać
- ▶ **ōrō, ōrāre, ōrāvī, ōrātum** – prosić, błagać
- ▶ **Orontēs, Orontae** *m* – Orontes (*imię rzymskie*)
- ▶ **Orpheus, Orpheī** *m* [*gr. Ὀρφεύς, Ὀρφέως, ὅ*] – Orfeusz (*w mitologii greckiej tracki śpiewak i poeta, twórca orfizmu*)
- ▶ **ōs, ōris** *n* – usta, otwór gębowy; nadbrzeże, wejście (do portu), ujście (rzeki)
- ▶ **os, ossis** *n* – kość
- ▶ **ōscitō, ōscitāre, ōscitāvī, ōscitātum** – ziewać ze znużenia, otwierać usta
- ▶ **ōsculum, ōsculārī, ōsculātus sum** – całować, całować się, wymieniać pocałunki
- ▶ **ōsculum, ōsculī** *n* – pocałunek
- ▶ **ostendō, ostendere, ostendī, ostentum (ostensum)** – pokazywać
- ▶ **Ōstia, Ōstiae** *f* – Ostia (*antyczne miasto portowe, położone w ujściu rzeki Tyber do Morza Tyrreńskiego*)
- ▶ **ostiārius,ostiārīī** *m* – odźwierny
- ▶ **Ōstiēnsis, Ōstiēnse** – ostiański (*dotyczący miasta Ostia*)
- ▶ **ōstium, ōstiū** *n* – drzwi; wejście (do portu), ujście (rzeki)

- ▶ **ōtiōsus, ōtiōsa, ōtiōsum** – gnuśny, bierny, próżnujący, beczynny
 - ▶ **ōtium, ōtīi** *n* – beczynność, próżnowanie, odpoczynek po pracy
 - ▶ **Ovidius, Ovidīi** *m* – Owidiusz (*poeta rzymski*)
 - ▶ **ovis, ovis** *f* – owca
 - ▶ **ōvum, ōvī** *n* – jajko
-

p-

- ▶ **pābulum, pābulī** *n* – pożywienie, żywność, pokarm, pasza
- ▶ **Padus, Padī** *m* – Pad (*rzeka w północnych Włoszech, najdłuższa i największa włoska rzeka: 652 km*)
- ▶ **paene** – prawie, blisko, niemal, o mało
- ▶ **paeninsula, paeninsulae** *f* – półwysep
- ▶ **pāgina, pāginae** *f* – strona (w książce)
- ▶ **Palātium, Palātīi** *n* – Palatyn (*jedno z siedmiu wzgórz Rzymu*)
- ▶ **palleō, pallēre, palluī**, — – być bladym, mieć kolor blady (żółty, zielonkawy); być bladym (blednąc) na widok (wskutek) czegoś (z *acc.*)
- ▶ **pallidus, pallida, pallidum** – blady, bladozielony, żółty
- ▶ **pallium, pallī** *n* – płaszcz
- ▶ **palma, palmae** *f* – liście palmowe, gałązki palmowe, daktyl; nagroda
- ▶ **palpitō, palpitāre, palpitāvī, palpitātum** – drgać, bić, pulsować
- ▶ **pānis, pānis** *m* – chleb
- ▶ **papae** – oh!, ho!; coś takiego!; no, no! [wykrzyknik wyrażający ból, alarm, zdumienie, przyjemność, będący okrzykiem zachwytu lub radości]
- ▶ **papȳrus, papȳrī** *f* – papirus
- ▶ **pār, paris** – równy, taki sam
- ▶ **parātus, parāta, parātum** – przygotowany, gotowy, gotów
- ▶ **parcō, parcere, peperci (parsī, parcuī), parsum** (z *dat.*) – nie trwonić, szanować, szanować, chronić, wystrzegać się, oszczędzać (coś)
- ▶ **parēns, parentis** *m/f* – rodzic; ojciec *lub* matka; **parentēs, parentium** *m* – rodzice, ojciec i matka
- ▶ **pāreō, pārēre, pārui, pāritum** – być posłusznym
- ▶ **pariō, parere, peperī, partum** – rodzić, znosić
- ▶ **Paris, Paridis** *m* – Parys (*syn Priama i Hekabe, ukochany królowej Sparty – Heleny*)
- ▶ **parō, parāre, parāvī, parātum** – przygotowywać, dostarczać, sprawiać
- ▶ **parricīda, parricīdae** *m/f* – ojcobójstwo, morderca bliskiego krewnego lub głowy państwa
- ▶ **pars, partis** *f* – część, strona (np. świata)
- ▶ **participium, participiī** *n* – imiesłów
- ▶ **partior, partīrī, partītus sum** – dzielić, rozdzielać, rozdawać, dzielić na części
- ▶ **parum** – mało, niewiele, nie dosyć
- ▶ **parvā vōce** – cicho, po cichu <*jako przysłówek*>
- ▶ **parvī** – mało, niewiele
- ▶ **parvulus, parvula, parvulum** – malutki
- ▶ **parvus, parva, parvum** – mały; **parva voce** – cicho, po cichu <*jako przysłówek*>
- ▶ **pāscō, pāscere, pāvī, pāstum** – karmić, paść, hodować; sycić, zaspokajać
- ▶ **passer, passeris** *m* – wróbel, drozd
- ▶ **passivus, passiva, passivum** – bierny
- ▶ **passus, passūs** *m* – krok; **mīlle (mīlia) passuum** – tysiąc (tysiące) kroków [mila rzymska (ok. 1,5 km)]
- ▶ **pāstor, pāstōris** *m* – pasterz
- ▶ **pateō, patēre, patuī**, — – być otwartym, stać otworem
- ▶ **pater, patris** *m* – ojciec; **pater familiās** – głowa rodziny
- ▶ **patiēns, patientis** – cierpliwy, wyrozumiały, uległy, wytrwały
- ▶ **patientia, patientiae** *f* – cierpliwość, wyrozumiałość
- ▶ **patior, patī, passus sum** – cierpieć (coś), doznawać (czegoś)
- ▶ **patria, patriae** *f* – ojczyzna, kraj ojczysty

- ▶ **paucī, paucae, pauca** – mała ilość, mała liczba, nieliczni, kilku
- ▶ **paucus, pauca, paucum** – nieliczny; *pl.* kilka
- ▶ **Paula, Paulae** *f* – Paula (*żeńskie imię rzymskie*)
- ▶ **paulisper** – na chwilę, na krótko, trochę
- ▶ **paulō** – nieco, trochę
- ▶ **paulō ante** – nieco wcześniej, trochę wcześniej
- ▶ **paulō post** – wkrótce potem
- ▶ **paulum, paulī** *n* – nieco, odrobinę, trochę, niewiele, mała ilość
- ▶ **paulus, paula, paulum** – mały, niewielki
- ▶ **pauper, pauperis** – biedny, niezamożny
- ▶ **pāx, pācis** *f* – pokój
- ▶ **pectus, pectoris** *n* – klatka piersiowa, pierś
- ▶ **pecūlium, pecūliī** *n* – mienie, majątek, oszczędności, własność
- ▶ **pecūnia, pecūniae** *f* – pieniądze (*singularia tantum*)
- ▶ **pecūniōsus, pecūniōsa, pecūniōsum** – zamożny, bogaty
- ▶ **pecus, pecoris** *n* – zwierzęta gospodarskie, zwierzęta hodowlane, żywy inwentarz, bydło, trzoda
- ▶ **pedes, peditis** *m* – piechur, żołnierz piechoty
- ▶ **peior, peius** – gorszy
- ▶ **pellō, pellere, pepulī, pulsum** – odpędzać, przepędzać, wyganiać
- ▶ **Peloponnēsus, Peloponnēsī** *f* [*gr. Πελοπόννησος, Πελοποννήσου, ή*] – Peloponez (*półwysep i kraina historyczna w Grecji*)
- ▶ **penna, pennae** *f* – pióro
- ▶ **pēnsūm, pēnsī** *n* – ćwiczenie, zadanie do wykonania
- ▶ **pentameter, pentametri** *m* – pentametr (*rodzaj metrum w poezji, w którym każdy wers zbudowany jest z pięciu stóp składających się z dwóch sylab – krótkiej i długiej lub nieakcentowanej i akcentowanej*)
- ▶ **per** (*z acc.*) – przez, z powodu
- ▶ **per sē** – samodzielnie; sam przez się, sam w sobie, sam dla siebie
- ▶ **percurrō, percurrere, percucurrī, percursum** – pędzić, bieć (przez coś)
- ▶ **percutiō, percutere, percussī, percussum** – uderzać, bić, zadawać cios
- ▶ **perdō, perdere, perdidī, perditum** – niszczyć, psuć, marnować, trwonić
- ▶ **pereō, perīre, perivī (perii), peritum** – ginąć, przepadać, umierać
- ▶ **perfectus, perfecta, perfectum** – zupełny, całkowity; doskonały (*o ludziach i rzeczach*); **gram. dokonany**
- ▶ **perferō, perferre, pertuli, perlātum** – znosić, wycierpieć, tolerować
- ▶ **perficiō, perficere, perfēcī, perfectum** – wykonać
- ▶ **pergō, pergere, perrēxi, perrētum** – kontynuować, prowadzić, podążać, zmierzać
- ▶ **Periander, Periandri** [*gr. Περίανδρος, Περίανδρου, ό*] – Periander (*jeden z siedmiu mędrców starożytnej Grecji, drugi tyran Koryntu*)
- ▶ **periculōsus, periculōsa, periculōsum** – niebezpieczny
- ▶ **periculum, periculī** *n* – niebezpieczeństwo
- ▶ **peristylum, peristylī** *n* – perystyl (*w zamożnych domach greckich lub rzymskich: ogród położony pośrodku domu i otoczony kolumnadą*)
- ▶ **permittō,mittere, permīsi, permissum** (*dat.*) – pozwalać (komuś na coś)
- ▶ **permovēō, permovēre, permōvi, permōtum** – gwałtownie poruszać, pobudzać, wstrząsać, wzruszać
- ▶ **perpetuus, perpetua, perpetuum** – wieczny, niezmienny, stały, dożywotni, ciągły, nieprzerwany
- ▶ **persequor, persequi, persecūtus sum** – ścigać, gonić
- ▶ **persōna, persōnae** *f* – osoba
- ▶ **persuādēō, persuādēre, persuāsī, persuāsūm** – przekonać, przekonywać (kogo, *z dat.*)
- ▶ **perterritus, perterrita, perterritum** – przerażony
- ▶ **perturbātus, perturbāta, perturbātum** – niespokojny, nieuporządkowany, zaniepokojony, wzburzony
- ▶ **perturbō, perturbāre, perturbāvī, perturbātum** – wprowadzać w zamieszanie, niepokoić, poruszać
- ▶ **pervenīō, pervenīre, pervēnī, perventum** – dojść, dotrzeć, przybyć, dostawać się
- ▶ **pēs, pedis** *m* – stopa

- ▶ **pessimus, pessima, pessimum** – najgorszy
- ▶ **petasus, petasī m** – kapelusz
- ▶ **petō, petere, petīvī (petīī), petītum** – kierować się, zwracać się (do czegoś, z *acc.*), prosić, błagać, czynić starania, atakować
- ▶ **Petrus, Petrī m** – Piotr
- ▶ **phantasma, phantasmatis n** – widmo, widziadło, duch, zjawia
- ▶ **piger, pigra, pigrum** – leniwy, gnuśny, ospały, powolny
- ▶ **pīla, pīlae f** – piłka
- ▶ **pīlum, pīlī n** – oszczep, pocisk
- ▶ **pīpiō, pīpiāre, pīpiāvī, pīpiātum** – ćwierkać, szczebiotać, piszczeć
- ▶ **pīrāta, pīrātae m** – pirat
- ▶ **pirum, pirī n** – gruszka
- ▶ **piscātor, piscātōris m** – rybak
- ▶ **Piscēs, Piscium m** – Ryby (*nazwa znaku zodiaku*)
- ▶ **piscis, piscis f** – ryba
- ▶ **Placentia, Placentiae f** – Piacenza (*miasto i gmina we Włoszech, w regionie Emilia-Romania, w prowincji Piacenza*)
- ▶ **placeō, placēre, placuī (placitus sum), placitum** (z *dat.*) – zadowalać, znajdować uznanie
- ▶ **plānē** – jasno, wyraźnie, zrozumiale, dobitnie, w sposób oczywisty, gruntownie, całkowicie, zupełnie
- ▶ **plānus, plāna, plānum** – jasny, wyraźny, zrozumiały
- ▶ **plaudō, plaudere, plausī, plausum** (+ *dat.*) – klaskać, oklaskiwać
- ▶ **Plautus, Plautī m** – Plaut (*rzymski komediopisarz*)
- ▶ **plēnus, plēna, plēnum** – pełny
- ▶ **plērīque, plēraeque, plēraque** – liczni, większość, w większości
- ▶ **plērumque** – przeważnie, zazwyczaj, niekiedy, po większej części
- ▶ **plērusque, plēraque, plērumque** – liczny, w większej liczbie, większość, w większości
- ▶ **plōrō, plōrāre, plōrāvī, plōrātum** – płakać
- ▶ **plūrālis, plūrālis, plūrāle** – mnogi; **numerus plūrālis** – liczba mnoga
- ▶ **plūrimī, plūrimae, plūrima** – najliczniejsi, bardzo liczni
- ▶ **plūris** – więcej, bardziej, dużo więcej
- ▶ **plūs, plūris** (*pl. plūrēs, plūra (plūria)*) *n* – więcej, większa ilość, więcej niż; *pl.* bardziej liczni, liczniejsi
- ▶ **plūsquamperfectum, plūsquamperfectī n** – czas zaprzeszyły
- ▶ **Plūtō, Plūtōnis m** – Pluton (*w mitologii rzymskiej groźny bóg świata podziemnego*)
- ▶ **pōculum, pōculī n** – kubek, puchar, kielich
- ▶ **poena, poenae f** – kara
- ▶ **poēta, poētae m** – poeta
- ▶ **poētīcus, poētīca, poētīcum** – poetycki, poetyczny, liryczny
- ▶ **polliceor, pollicērī, pollicitus sum** – przyrzekać, zapewniać, gwarantować, obiecywać (coś), zobowiązywać się (do czegoś)
- ▶ **Polycratēs, Polycratis m** [*gr. Πολυκράτης, Πολυκράτους, ό*] – Polikrates (*tyran Samos w latach 537-522 p.n.e.*)
- ▶ **pōnō, pōnere, posuī, positum** – kłaść, odkładać, wkładać, ściągać (*np. ubranie*)
- ▶ **Pontiliānus, Pontiliānī m** – Pontilianusz (*poeta łaciński znany z epigramu Marcjalisa*)
- ▶ **populus, populī m** – lud, naród
- ▶ **porcus, porcī m** – wieprz
- ▶ **porta, portae f** – brama
- ▶ **portō, portāre, portāvī, portātum** – nieść, nosić
- ▶ **portus, portūs m** – port
- ▶ **poscō, poscere, poposcī, —** – żądać, domagać się (czegoś)
- ▶ **positivum, positīvī n** – stopień równy
- ▶ **positivus (gradus, gradūs m)** – równy (*stopień*) [przymiotnika lub przysłówka]
- ▶ **positivus, positīva, positīvum** – równy; będący w stopniu równym
- ▶ **possideō, possidēre, possēdī, possessum** – posiadać
- ▶ **possum, posse, potuī, —** – móc, potrafić

- ▶ **post** – potem, następnie, później
- ▶ **post** (z *acc.*) – po, za
- ▶ **postea** – potem, później, następnie < *przysłówek* >
- ▶ **posterior, posterius** – znajdujący się z tyłu, tylny; **pars posterior** – koniec (*synonim do: finis*)
- ▶ **posterus, postera, posterum** – następny, kolejny
- ▶ **posthac** – odtąd, potem, w przyszłości, później
- ▶ **postquam** – gdy, skoro, skoro tylko
- ▶ **postrēmō** – w końcu, na koniec, na samym końcu, wreszcie **en** ▶ at last, finally
- ▶ **postrēmus, postrēma, postrēmum** – końcowy, ostatni
- ▶ **postulō, postulāre, postulāvī, postulātum** – prosić (o coś), domagać się (czegoś), pragnąć (czegoś), potrzebować (czegoś)
- ▶ **potestās, potestātis** *f* – moc, władza, możliwość
- ▶ **pōtiō, pōtiōnis** *f* – napój
- ▶ **potius** – raczej, bardziej, właściwiej
- ▶ **pōtō, pōtare, pōtāvī, pōtātum** (or **pōtum**) – pić, popijać, chlać
- ▶ **prae** (z *abl.*) – w porównaniu, przed, na czele, z powodu (*czegoś*)
- ▶ **praecipuē** – szczególnie, zwłaszcza, najbardziej
- ▶ **praedium, praediū** *n* – posiadłość, majątek ziemski, ziemia
- ▶ **praedō, praedōnis** *m* – rabuś, rozbójnik, pirat
- ▶ **praefērō, praeferre, praetuli, praelātum** – woleć (coś, z *acc.*, od czegoś, z *dat.*)
- ▶ **praemium, praemiū** *n* – nagroda
- ▶ **praenōmen, praenōminis** *n* – imię, imię własne
- ▶ **praepōnō, praepōnere, praeposui, praepositum** – umieszczać / stawiać (kogoś, *acc.*) na czele (*czegoś, dat.*)
- ▶ **praepositio, praepositiois** (*prp*) *f* – przyimek (*przedrostek umieszczany przed wyrazem*)
- ▶ **praesēns, praesentis** – obecny, teraźniejszy
- ▶ **praestō, praestāre, praestiti, praestātum** (**praestitum**) – spełniać, wykonywać
- ▶ **praesum, praesesse, praefuisse** (z *dat.*) – stać na czele, kierować (kimś, z *dat.*)
- ▶ **praeter** – obok < *przysłówek* >
- ▶ **praeter** (z *acc.*) – oprócz, z wyjątkiem, zamiast, obok
- ▶ **praetereā** – nadto, również, poza tym, co więcej, ponad to
- ▶ **praeteritus, praeterita, praeteritum** – miniony, przeszły, dawny
- ▶ **prāvē** – nieprawidłowo, błędnie, nietrafnie, niedobrze, fałszywie, źle
- ▶ **prāvus, prāva, prāvum** – niepoprawny, błędny, fałszywy, zły, niedorzeczny
- ▶ **precēs, precum** *f* – usilne prośby, usilne błagania, modlitwy [**prex, precis** *f* – błaganie, modlitwa]
- ▶ **precor, precārī, precatus sum** – prosić, błagać, modlić się
- ▶ **prehendō,prehendere,prehendī,prehēsum** – chwycić, łapać
- ▶ **premō, premere, pressī, pressum** – przykładać, przyciskać
- ▶ **pretiōsus, pretiōsa, pretiōsum** – kosztowny, cenny, drogi
- ▶ **pretium, pretiū** *n* – cena, koszt, zapłata
- ▶ **Priamus, Priamī** *m* [*gr. Πρίαμος, Πριάμου, ὁ*] – Priam (*ojciec Hektora, król Troi, jeden z bohaterów Iliady*)
- ▶ **prīdem** – przedtem, dawniej, kiedyś w przeszłości
- ▶ **prīdiē** – wczoraj, dzień wcześniej
- ▶ **prīmō** – najpierw, z początku, początkowo
- ▶ **prīmum** – najpierw
- ▶ **primum omnium** – przede wszystkim
- ▶ **prīmus, prīma, prīmum** – pierwszy
- ▶ **prīnceps, prīncipis** – pierwszy, najważniejszy, władca
- ▶ **prīnceps, prīncipis** *m* – władca
- ▶ **prīncipium, prīncipiū** *n* – początek
- ▶ **prior, prius** – znajdujący się z przodu, przedni, pierwszy; **pars prior** – początek (*synonim do: initium*)
- ▶ **Prīscus, Prīscī** *m* – Priskus (*męskie imię rzymskie*)
- ▶ **prius** – wcześniej, najpierw, pierwiej, uprzednio < *przysłówek* >

- ▶ **priusquam** – wcześniej, raczej
- ▶ **prīvātus, prīvāta, prīvātum** – prywatny, własny
- ▶ **prō** (z *abl.*) – dla, w interesie, zamiast, za (*coś*)
- ▶ **probē** – należycie, dobrze, zadowolająco, odpowiednio
- ▶ **probus, proba, probum** – grzeczny, wyborny
- ▶ **prōcēdō, prōcēdere, prōcessī, prōcessum** – iść do przodu, iść naprzód
- ▶ **procul** – daleko (*od czegoś*)
- ▶ **prōcurrō, prōcurrere, prōcucurrī (procurrī), prōcursum** – wybiegać, zmierzać, posuwać się, biec do ataku
- ▶ **proelium, proeliū n** – bitwa, walka
- ▶ **profectō** – z pewnością, na pewno, bez wątpienia, zaiste
- ▶ **prōferō, prōferre, prōtulī, prōlātum** – przynosić
- ▶ **proficīscor, proficīscī, profectus sum** – udawać się w drogę (w podróż), wyruszać, odpływać
- ▶ **prōgredior, prōgredi, prōgressus sum** – iść naprzód, posuwać się naprzód
- ▶ **prōgressus, prōgressūs m** – ruch do przodu, krok do przodu, posuwanie się naprzód, postęp
- ▶ **prohibeō, prohibēre, prohibuī, prohibitum** – powstrzymywać, przeszkadzać
- ▶ **prōiciō, prōicere, prōiēcī, prōiectum** – rzucać, wyrzucać, ciskać, miotać
- ▶ **prōmissum, prōmissī n** – obietnica, przyrzeczenie, zapewnienie; **prōmissum facere** – dotrzymywać obietnicy
- ▶ **prōmittō, prōmittere, prōmīsī, prōmissum** – przyrzekać, obiecywać, zapewniać
- ▶ **prōmō, prōmere, prōmpsī, prōmptum** – wyjmować, brać
- ▶ **prope** – prawie, niemal
- ▶ **prope** (z *acc.*) – blisko, w pobliżu
- ▶ **properō, properāre, properāvī, properātum** – śpieszyć się
- ▶ **propinquus, propinqua, propinquum** – bliski
- ▶ **propriē** – ściśle mówiąc, właściwie, w sposób ściśle określony
- ▶ **proprium, propriū (nōmen) n** – właściwy (*rzeczownik*) / nazwa własna
- ▶ **proprius** – bliżej, bardziej (*comparativus od prope*)
- ▶ **proprius, propria, proprium** – własny, właściwy, odnoszący się tylko do jednej osoby
- ▶ **propter** (z *acc.*) – wskutek (kogoś, czegoś), z powodu, pod wpływem, ze względu
- ▶ **proptereā** – dlatego, przeto
- ▶ **prōsiliō, prōsilire, prōsiluī (prōsilivī, prōsiliū), prōsultum** – wypływać, tryskać, pędzić, wypadać, wyskakiwać
- ▶ **prōspiciō, prōspicere, prōspexī, prōspectum** – widzieć przed sobą, wypatrywać (czegoś), patrzeć, widzieć
- ▶ **prōsum, prōdesse, prōfuī, —** – pomagać
- ▶ **prōtinus** – natychmiast, zaraz, dalej, z kolei
- ▶ **prōvincia, prōvinciae f** – prowincja
- ▶ **proximus, proxima, proximum** – najbliższy
- ▶ **prūdēns, prūdētis** – inteligentny, mądry
- ▶ **prudenter** – umiejętnie, rozumnie, roztropnie, mądrze, ostrożnie
- ▶ **pūblicus, pūblica, pūblicum** – publiczny, państwowy, oficjalny
- ▶ **Pūblius, Pūbliū m** – Publiusz (*imię rzymskie*)
- ▶ **Pūblius, Pūbliū Valerius, Valerīū m** – Publiusz Valeriusz
- ▶ **pudeō, pudēre, puduī (puditus sum), puditum** – odczuwać wstyd, wstydzić się; **pudet / pudetur** – zawstydzia (kogoś coś), wstydzi się (ktoś czegoś); jest wstyd (komuś, z *acc.* z powodu czegoś, z *gen.*), odczuwa wstyd (ktoś przed kimś)
- ▶ **pudor, pudōris m** – wstyd, uczucie wstydu, hańba, poniżenie
- ▶ **puella, puellae f** – dziewczynka
- ▶ **puer, puerī m** – chłopiec
- ▶ **puerī, puerōrum m** – dzieci (*również dziewczynki*)
- ▶ **pugna, pugnae f** – walka, bitwa
- ▶ **pugnō, pugnāre, pugnāvī, pugnātum** – walczyć; **ex equō pugnāre** – walczyć konno, staczać konny pojedynek
- ▶ **pugnus, pugni m** – pięść

- ▶ **pulcher, pulchra, pulchrum** – piękny
 - ▶ **pulchrē** – pięknie
 - ▶ **pulchritūdō, pulchritūdinis** *f* – piękność, atrakcyjność
 - ▶ **pullus, pullī** *m* – młode stworzenie (jakiegoś zwierzęcia, np. pisklę, szczeniak)
 - ▶ **pulmō, pulmōnis** *m* – płuco / płuca
 - ▶ **pulsō, pulsāre, pulsāvī, pulsātum** – uderzać
 - ▶ **pūniō, pūnīre, pūnīvī (pūniī), pūnītum** – karać
 - ▶ **puppis, puppis** *f* – rufa (okrętowa) [*rzeczownik odmieniany według typu samogłoskowego III deklinacji*]
 - ▶ **pūrus, pūra, pūrum** – czysty
 - ▶ **Puteolī, Puteolōrum** *m* – Pozzuoli (*miasto i gmina we Włoszech, w regionie Kampania*)
 - ▶ **putō, putāre, putāvī, putātum** – uważać (coś / kogoś za coś), sądzić
-

Q-

- ▶ **quadrāgēsīmus, quadrāgēsīma, quadrāgēsīmum** – czterdziesty
- ▶ **quadrāgīntā** – czterdzieści (40)
- ▶ **quadrīngentī, quadrīngentae, quadrīngenta** – czterysta (400)
- ▶ **quaerō, quaerere, quaesīvī (quaesī), quaesītum** – szukać, domagać się, pytać
- ▶ **quālis, quālis, quāle** – jaki?, jaka?, jakie?; jakiego rodzaju?, o jakiej jakości?
- ▶ **quālitās, quālitātis** *f* – jakość, właściwość, charakter
- ▶ **quam ob rem** – z jakiego powodu?
- ▶ **quam?** – jak? (*spójnik*)
- ▶ **quamdiū** – jak długo
- ▶ **quamobrem** – dlaczego?; z związku z tym
- ▶ **quamquam** – chociaż, jakkolwiek, jednakże
- ▶ **quandō?** – kiedy?, jak?, w jaki sposób?, kiedykolwiek, kiedyś
- ▶ **quantitās, quantitātis** *f* – ilość, wielka ilość, wielkość, mnogość
- ▶ **quantum** – tak bardzo jak, tak dużo jak < *przysłówek* >
- ▶ **quantus, quanta, quantum** – jak wielki
- ▶ **quāpropter** – dlaczego?
- ▶ **quārē** – dlaczego?
- ▶ **quārtus, quārta, quārtum** – czwarty
- ▶ **quasi** – jakby, jak gdyby
- ▶ **quater** – cztery razy < *forma przysłówkowa* >
- ▶ **quaternī, quaternae, quaterna** – po cztery
- ▶ **quatiō, quatere, —, quassum** – gwałtownie poruszać (z *acc.*)
- ▶ **quattuor** – cztery
- ▶ **quattuordecim** – czternaście (14)
- ▶ **-que** – i (*partykuła spójnikowa*)
- ▶ **quem ad modum** – (*w znaczeniu względnym:*) jak, tak jak; (*w znaczeniu pytajnym:*) jak?, w jaki sposób?
- ▶ **queror, querī, questus sum** – skarżyć się, żalić się, narzekać, protestować
- ▶ **quī, quae, quod** – który?, która?, które?; jaki?, jaka?, jakie?; kto?, co?; który, która, które; jaki, jaka, jakie; kto, co (*pronomen relativum – zaimek względny*)
- ▶ **quia** – ponieważ
- ▶ **quid?** – dlaczego? < *jako przysłówek* >
- ▶ **quīdam, quaedam, quoddam** – pewien, jakiś, któryś
- ▶ **quidem** – właśnie, wprawdzie, zaiste, doprawdy
- ▶ **quidnī** – dlaczego nie?
- ▶ **quiēscō, quiēscere, quiēvī, quiētum** – odpoczywać, być beczynnym
- ▶ **quiētus, quiēta, quiētum** – spokojny, cichy
- ▶ **quīn** – dlaczego nie?
- ▶ **quīndecim** – piętnaście (15)
- ▶ **quīngentī, quīngentae, quīngenta** – pięćset (500)

- ▶ **quīnī, quīnae, quīna** – po pięć
 - ▶ **quīnquāgintā** – pięćdziesiąt (50)
 - ▶ **quīnque** – pięć
 - ▶ **quīnquiēs** – pięć razy < *forma przysłówkowa* >
 - ▶ **Quīntilis, Quīntilis** *m* – lipiec (późniejszy *Iulius*)
 - ▶ **quīntus, quīnta, quīntum** **decimus, decima, decimum** – piętnasty (15)
 - ▶ **quīntus, quīnta, quīntum** – piąty
 - ▶ **Quīntus, Quīntī** *m* – Kwintus
 - ▶ **quis, quae, quid** – jakiś, jakaś, jakieś; któryś, któraś, któreś (*pronomem indefinitum* – *zaimek nieokreślony*)
 - ▶ **quis? quid?** – kto? co?; któż? cóż? (*pronomem interrogativum* – *zaimek pytajny*)
 - ▶ **quisnam?, quaenam?, quidnam?** – któż?, które?; cóż?, cóże?; **cuinam** – komuż?, komuż to?;
quōnam (causā/modō) – w jakim to (sposób)? / z jakiegoż to powodu?
 - ▶ **quisquam, quidquam** – ktoś, coś < *pronomem indefinitum* – *zaimek nieokreślony* >
 - ▶ **quisque, quaeque, quodque (quidque)** – każdy, każda, każde < *postać przymiotnikowa* >
 - ▶ **quisquis, quidquid** – ktokolwiek, cokolwiek, każdy, wszyscy
 - ▶ **quō?** – dokąd? (*ruch dokądś*)
 - ▶ **quod** – co?
 - ▶ **quod** – ponieważ, że (*spójnik zdania podrzędnego*)
 - ▶ **quōmodo?** – jak?, w jaki sposób?
 - ▶ **quoniam** – ponieważ
 - ▶ **quoque** – także, również
 - ▶ **quot?** – ile?, ilu?
 - ▶ **quotannis** – co roku, każdego, roku, corocznie, rokrocznie, rok w rok
 - ▶ **quotiēs** – ile razy?, jak często?, ilekroć?
-

R-

- ▶ **rāmus, rāmī** *m* – gałąź
- ▶ **rapidus, rapida, rapidum** – szybki, rwący, gwałtowny
- ▶ **rapiō, rapere, rapuī, raptum** – porywać, zabierać
- ▶ **rārē / rārō** – nieczęsto, rzadko
- ▶ **rārus, rāra, rārum** – rzadki, nieczęsty, pojedynczy
- ▶ **ratio, ratiōnis** *f* – powód, przyczyna, wyjaśnienie, dowód
- ▶ **ratiōnālis (coniūctiō)** *f* – racjonalny (*spójnik*) [połączenie ukazujące tok myśli]
- ▶ **ratiōnālis, ratiōnāle** – racjonalny, rozumowy
- ▶ **ratis, ratis** *f* – tratwa
- ▶ **recēdō, recēdere, recessī, recessum** – odchodzić, oddalać się
- ▶ **recipiō, recipere, recēpi, receptum** – przyjmować, witać, dawać schronienie
- ▶ **recitō, recitāre, recitāvī, recitātum** – czytać głośno, odczytywać
- ▶ **recognōscō, recognōscere, recognōvi, recognitum** – badać, przeglądać, oglądać, przypominać sobie, poznawać, rozpoznawać
- ▶ **rēctē** – prawidłowo, bezbłędnie, trafnie, dobrze
- ▶ **rēctus, rēcta, rēctum** – poprawny, odpowiedni, słuszny, właściwy, prosty
- ▶ **recumbō, recumbere, recubuī, —** – kłaść się, spoczywać, leżeć; kłaść się do snu, kłaść się ponownie do łóżka
- ▶ **reddō, reddere, reddidī, redditum** – oddawać, zwracać, powtarzać, tłumaczyć
- ▶ **redeō, redire, redīvī (redīi), reditum** – wracać, powracać
- ▶ **redimō, redimere, redēmī, redēptum** – odkupić
- ▶ **redūcō, redūcere, redūxi, reductum** – sprowadzić, przyprowadzić na powrót
- ▶ **referō, referre, rettulī, relātum** – przywrócić, wrócić, zwrócić
- ▶ **rēgīna, rēgīnae** *f* – królowa
- ▶ **regiō, regiōnis** *f* – okolica, obszar
- ▶ **rēgnō, rēgnāre, rēgnāvī, rēgnātum** – królować, panować, rządzić

- ▶ **regō, regere, rēxī, rēctum** – kierować, sterować, prowadzić (kogoś, coś), rządzić, panować
- ▶ **rēgula, rēgulae f** – linijka; norma, zasada
- ▶ **relinquō, relinquere, reliquī, relictum** – opuszczać, pozostawiać
- ▶ **reliquus, reliqua, reliquum** – pozostały, reszta
- ▶ **remaneo, remanere, remānsi, remāsum** – pozostawać
- ▶ **rēmigō, rēmigare, rēmigāvī, rēmigātum** – wiosłować z powrotem; powracać, przenosić się z powrotem
- ▶ **reminīscor, reminīscī, —** – przywoływać na myśl, wspominać (+ gen. lub acc.)
- ▶ **remittō, remittere, remīsī, remissum** – odsyłać z powrotem, zwracać
- ▶ **removeō, removēre, remōvī, remōtum** – oddalać, odsuwać, wypędzać, usuwać, pozbywać się (kogoś/czegoś)
- ▶ **Remus, Remī m** – Remus (*brat Romulusa*)
- ▶ **rēmus, rēmī m** – wiosło
- ▶ **repente** – nagle, niespodziewanie, szybko
- ▶ **reperiō, reperire, repperī, repertum** – znajdować
- ▶ **repōnō, repōnere, reposuī, repositum (repostum)** – odkładać, wkładać
- ▶ **reprehendō, reprehendere, reprehendī, reprehensum** – ganić, krytykować, karcić, upominać
- ▶ **repugnō, repugnāre, repugnāvī, repugnātum** – walczyć (*przewi komuś*)
- ▶ **requiescō, requiescere, requiēvi, requiētum** – odpoczywać
- ▶ **requirō, requirere, requīsivī (requīsī), requisitum** – pytać, dowiadywać się, szukać
- ▶ **rēs, reī f** – rzecz, sprawa; **rēs rūstica** – rolnictwo
- ▶ **resistō, resistere, restitī, —** – zatrzymywać się, pozostawać, trwać
- ▶ **respondeō, respondere, respondi, respōsum** – odpowiadać
- ▶ **respōsum, respōnsī n** – odpowiedź
- ▶ **rēte, rētis n** – sieć
- ▶ **retineō, retinere, retinuī, retentum** – zatrzymywać, więzić, powstrzymać
- ▶ **retrahō, retrahere, retrāxī, retractum** – sprowadzać, przyprowadzać
- ▶ **reveniō, revenire, revēnī, reventum** – powracać
- ▶ **revertor, revertī, reversus sum (revertō, revertere, revertī, reversum)** – wracać, powracać, zawracać, zwracać się (o pomoc)
- ▶ **revocō, revocāre, revocāvī, revocātum** – odwoływać, przywoływać, przywracać
- ▶ **rēx, rēgis m** – król, władca
- ▶ **Rhēnus, Rhēnī m** – Ren (*rzeka w Europie*)
- ▶ **Rhodus (Rhodos), Rhodī f** – Rodos (*wyspa na Morzu Egejskim*)
- ▶ **rīdeō, rīdere, rīsī, rīsum** – śmiać się
- ▶ **rīdulus, rīdula, rīdulum** – śmieszny, komiczny, żartobliwy, dowcipny
- ▶ **rigō, rigāre, rigāvī, rigātum** – nawadniać, doprowadzać wodę (do czegoś), zwilżać, zraszać
- ▶ **rīpa, rīpae f** – brzeg (np. rzeki)
- ▶ **rīsus, rīsūs m** – śmiech, uśmiech
- ▶ **rīvus, rīvī m** – rzeczka, potok, strumień
- ▶ **rogitō, rogitare, rogitāvī, rogitātum** – zapytywać (często/uporczywie, o coś), prosić (często/uporczywie, o coś)
- ▶ **rogō, rogāre, rogāvī, rogātum** – pytać, prosić
- ▶ **Rōma, Rōmae f** – Rzym
- ▶ **Rōmānī, Rōmānōrum m** – Rzymianie
- ▶ **Rōmānus, Rōmāna, Rōmānum** – rzymski
- ▶ **Rōmulus, Rōmulī m** – Romulus (*legendarny założyciel i pierwszy król Rzymu; brat Remusa*)
- ▶ **rosa, rosae f** – róża
- ▶ **rubeō, rubere, rubuī, —** – być (stawać się) czerwonym, rumienić się
- ▶ **ruber, rubra, rubrum** – czerwony
- ▶ **rudis, rude** – prymitywny, niewykształcony, niedoskonały
- ▶ **rūmor, rūmōris m** – plotka
- ▶ **rumpō, rumpere, rūpī, ruptum** – rozrywać
- ▶ **rūrsus** – znowu
- ▶ **rūs, rūris n** – wieś

S-

- **Sabidius, Sabidiū m** – Sabidjusz (*poeta łaciński znany z epigramu Marcjalisa*)
- **sacculus, sacculī m** – woreczek, sakiewka
- **saccus, saccī m** – worek
- **sacerdōs, sacerdotis m / f** – kapłan / kapłanka
- **saeculum, saeculī n** – wiek, stulecie
- **saepe** – często
- **saepissimē** – najczęściej < *superlativus* od *saepe* >
- **saepius** – częściej < *comparativus* od *saepe* >
- **saevus, saeva, saevum** – okrutny, groźny, bezwzględny, dziki, srogi
- **sagitta, sagittae f** – strzała
- **Sagittārius, Sagittāriū m** – Strzelec (*nazwa znaku zodiaku*)
- **sāl, salis n** – sól; dowcip, żart, błyskotliwe powiedzenie
- **saliō, salīre, saluī, saltum** – skakać, wskakiwać
- **salūs, salutis f** – ocalenie, bezpieczeństwo, pomyślność, pozdrowienie, ocalenie, dobro
- **salūtō, salūtāre, salūtāvī, salūtātum** – witać
- **salveō, salvēre, —, —** – pozdrawiać; **salvē!** – witaj!
- **salvēre iubeō** – pozdrawiać
- **salvō, salvāre, salvāvī, salvātum** – ratować, zbawiać
- **salvus, salva, salvum** – cały, bezpieczny, ocalony
- **samius, samia, samium** – samijski, dotyczący wyspy Samos
- **Samos, Samī f** – Samos (*wyspa na Morzu Egejskim*)
- **sānē** – trzeźwo, rozsądnie, rzeczywiście, naprawdę, na pewno, bardzo, całkiem, zgoła, zupełnie, bez wątpienia, w każdym razie, przynajmniej
- **sānē** – zaiste, w rzeczywistości
- **sanguīs, sanguinis m** – krew
- **sānō, sānāre, sānāvī, sānātum** – leczyć, uzdrawiać
- **sānus, sāna, sānum** – zdrowy
- **sapiēns, sapientis** – mądry
- **sapiō, sapere, sapīvī (sapīi, sapuī), —** – być mądrym, wykazywać zdrowy rozum
- **Sardinia, Sardiniae f** – Sardynia (*wyspa na Morzu Śródziemnym*)
- **satis** – dostateczna ilość, dość, dosyć, wystarczająco
- **satis esse** – wystarczać
- **Sāturnus, Sāturnī m** – Saturn (*w mitologii rzymskiej bóg rolnictwa i zasiewów*)
- **saxum, saxī n** – skała
- **scaenā, scaenae f** – scena
- **scaenicus, scaenica, scaenicum** – sceniczny, teatralny, dramatyczny
- **scalpellum, scalpellī n** – mały nóż, skalpel
- **scamnum, scamnī n** – stółek, podnózek
- **scelestus, scelesta, scelestum** – podły
- **scelus, sceleris n** – zbrodnia, niegodziwość
- **scīlicet** – jest oczywiste, że; oczywiście, naturalnie, z pewnością < *przysłówek* >
- **scindō, scindere, scidī (scicidī), scissum** – rwać, pruć, rozdzierać, zdzierać
- **sciō, scīre, scīvī (sciī), scītum** – wiedzieć, umieć, znać
- **Scorpiō, Scorpiōnis m** – Skorpion (*nazwa znaku zodiaku*)
- **scribō, scribere, scripsī, scriptum** – pisać
- **scūtum, scūtī n** – tarcza
- **Scylla, Scyllae f** [gr. Σκύλλα, Σκύλλης, ἦ] – Skylla (*w mitologii greckiej jeden z dwóch potworów morskich zychających na żeglarzy po obu stronach cieśniny, lokalizowanej jako Cieśnina Mesyńska lub w okolicach przylądka Skylla w północno-zachodniej Grecji*)

- ▶ **secō, secāre, secuī, sectum** – ciąć, dzielić, oddzielać, odcinać, przecinać, pruć
- ▶ **sēcum** – z sobą, ze sobą
- ▶ **secundum** (z *acc.*) – wzdłuż
- ▶ **secundus, secunda, secundum** – drugi; pomyślny, sprzyjający, przychylny
- ▶ **sed** – ale, lecz
- ▶ **sēdecim** – szesnaście (16)
- ▶ **sedeō, sedēre, sēdī, sessum** – siedzieć
- ▶ **sella, sellae f** – krzesło, stołek, taboret
- ▶ **semel** – raz, jeden raz < *forma przysłówkowa* >
- ▶ **sēmen, sēminis n** – nasienie, ziarno
- ▶ **semper** – zawsze
- ▶ **senex, senis m** – stazec, stary człowiek
- ▶ **sēnī, sēnae, sēna** – po sześć
- ▶ **sententia, sententiae f** – zdanie
- ▶ **sentio, sentire, sēnsī, sēnsus** – czuć, odczuwać
- ▶ **septem** – siedem
- ▶ **September, Septembris m** – wrzesień (*nazwa miesiąca*)
- ▶ **September, Septembris, Septembre** – wrześniowy
- ▶ **septendecim** – siedemnaście (17)
- ▶ **septentrionēs, septentrionum m** – północ (*północna strona świata*), północne rejony świata, północna część nieba
- ▶ **septiēs** – siedem razy < *forma przysłówkowa* >
- ▶ **septimus, septima, septimum** – siódmy
- ▶ **septingentī, septingentae, septingenta** – siedemset (700)
- ▶ **septuāgintā** – siedemdziesiąt (70)
- ▶ **sequor, sequī, secūtus sum** – podążać za (kimś), iść za (kimś)
- ▶ **serēnus, serēna, serēnum** – jasny, pogodny
- ▶ **sērius, sēria, sērium** – poważny
- ▶ **sermō, sermōnis m** – mowa, rozmowa, dialog, treść rozmów
- ▶ **serō, serere, sēvī, satum** – siać, sadzić, obsiewać
- ▶ **serviō, servīre, servīvī (serviī), servītum** (z *dat.*) – służyć (komuś, czemuś), służyć jako niewolnik, być podległym (komuś)
- ▶ **servitūs, servitūtis f** – niewolnictwo
- ▶ **servō, servāre, servāvī, servātum** – ocalać, wybawiać, chronić
- ▶ **servus, servī m** – niewolnik, służący
- ▶ **sescentī, sescentae, sescenta** – sześćset (600)
- ▶ **sēsē** – *wzmocniona forma od sē*
- ▶ **sēstertius, sēstertiī m** – sestercja, sesterc, sestercjusz (*moneta rzymska rozmienna i obrachunkowa*)
- ▶ **seu** – lub jeśli
- ▶ **sevēre** – surowo, rygorystycznie, poważnie
- ▶ **sevērus, sevēra, sevērum** – surowy, srogi, ostry, groźny
- ▶ **sex** – sześć
- ▶ **sexāgintā** – sześćdziesiąt (60)
- ▶ **sexiēs** – sześć razy < *forma przysłówkowa* >
- ▶ **Sextilis, Sextilis m** – sierpień (późniejszy *Augustus*)
- ▶ **sextus, sexta, sextum** – szósty
- ▶ **Sextus, Sextī m** – Sekstus (*imię rzymskie*)
- ▶ **sī** – jeśli, jeżeli; jeśli oczywiście, o ile w ogóle; czy może, na wypadek gdyby
- ▶ **sic** – tak, w taki sposób, w ten sposób
- ▶ **siccus, sicca, siccum** – suchy, wysuszony, wyschnięty
- ▶ **Sicilia, Siciliae f** – Sycylia (*największa wyspa na Morzu Śródziemnym*)
- ▶ **Siculus, Sicula, Siculum** – Sycylijski

- ▶ **sicut** – jak, podobnie jak, tak... jak..., niczym, tak jakby < przysłówek >
- ▶ **significātiō, significātiōnis** *f* – znaczenie, sens
- ▶ **significō, significāre, significāvī, significātum** – wskazywać, oznaczać, znaczyć
- ▶ **signō, signāre, signāvī, signātum** – znakować, oznaczać, pieczętować, odciskać
- ▶ **signum, signī** *n* – posąg; symbol, znak, pieczęć; sygnet
- ▶ **silēns, silentis** – milczący, bezgłośny, cichy, spokojny; **nox silēns** – cicha noc
- ▶ **silentium, silentiū** *n* – cisza, spokój, milczenie
- ▶ **sileō, silēre, siluī, —** – milczeć
- ▶ **silva, silvae** *f* – las
- ▶ **similis, simile** – podobny
- ▶ **simul** – razem, wspólnie, jednocześnie, równocześnie
- ▶ **sīn** – jeśli jednak, lecz jeśli, jeśli zaś, lecz gdyby
- ▶ **sine** (*z abl.*) – bez
- ▶ **singulāris, singulāris, singulāre** – pojedynczy; **numerus singularis** – liczba pojedyncza
- ▶ **singulī, singulae, singula** – po jednym, jeden dla każdego, każdy z osobna, poszczególny, oddzielny
- ▶ **sinister, sinistra, sinistrum** – lewy
- ▶ **sinistra, sinistrae** *f* – lewa ręka, lewa strona; **a sinistra** – z lewej strony
- ▶ **sinō, sinere, sīvī, situm** – zostawiać w spokoju, pozwalać, zezwalać
- ▶ **sinus, sinūs** *m* – fałd (ubrania, np. togi), kieszeń, schowek, sakiewka
- ▶ **sīquidem** – jeśli tylko, nawet gdyby, choćby, w każdym razie jeśli, ponieważ, skoro
- ▶ **sitis, sitis** (*acc. sitim*) *f* – pragnienie
- ▶ **situs, sita, situm** – położony
- ▶ **sive** – albo, lub; albo jeśli, lub jeśli; **sive... sive...** – albo... albo...; czy to... czy to...; czy... czy...
- ▶ **sōl, sōlis** *m* – słońce
- ▶ **Sōl, Sōlis** *m* [gr. Ἥλιος, Ἡλίον, ὁ] – Sol (*grecki bóg Słońca, utożsamiany z greckim Heliosem*)
- ▶ **soleō, solēre, soluī (solitus sum), solitum** – mieć w zwyczaju
- ▶ **Solōn, Solōnis** *m* – Solon (*ateński mąż stanu, poeta i prawodawca*)
- ▶ **solum** – tylko
- ▶ **solum, solī** *n* – podłoga, podszwa (*stopy, buta*); ziemia, grunt, rola, pole, terytorium, teren
- ▶ **sōlus, sōla, solum** – sam
- ▶ **solvō, solvere, solvī, solūtum** – uwolnić, puszczać swobodnie, rozwiązać, rozpuścić; **prōmissum solvere** – spełniać obietnicę; **pecūniam solvere** – wypłacać pieniądze, płacić, spłacać; **mercēdem solvere** – uiszczać zapłatę; **nāvem solvere** – odcumować okręt, zaczynać żeglugę, odpływać
- ▶ **somnus, somnī** *m* – sen
- ▶ **sonus, sonī** *m* – głos, mowa, język, słowo, dźwięk
- ▶ **sordēs, sordium** *f* – brud, nieczystość
- ▶ **sordidus, sordida, sordidum** – brudny
- ▶ **soror, sorōris** *m* – siostra
- ▶ **spargō, spargere, sparsī, sparsum** – rzucać, rozrzucać, siać, rozsiewać
- ▶ **Sparta, Spartae** *f* – Sparta (*miasto w starożytnej Grecji*)
- ▶ **speciēs, speciēi** *f* – rodzaj, podział, wygląd
- ▶ **spectātor, spectātōris** *m* – widz, obserwator, świadek
- ▶ **spectō, spectāre, spectāvī, spectātum** – oglądać, widzieć, patrzeć (na coś); uważać
- ▶ **speculum, speculī** *n* – lustro
- ▶ **spērō, spērāre, spērāvī, spērātum** – oczekiwać, mieć nadzieję (na coś, *z acc.*), przewidywać, obawiać się (czegoś, *z acc.*)
- ▶ **spēs, speī** *f* – nadzieja
- ▶ **spīrō, spīrāre, spīrāvī, spīrātum** – oddychać
- ▶ **spondēus, spondēi** *m* – spondej (*nazwa stopy metrycznej, złożonej z dwóch sylab długich lub akcentowanych*)
- ▶ **statim** – zaraz, wnet, natychmiast
- ▶ **statuō, statuere, statuī, statūtum** – ustalać, ustanawiać (*np. karę dla kogoś*)
- ▶ **stēlla, stēllae** *f* – gwiazda

- ▶ **sternō, sternere, strāvi, strātum** – kłaść, rozkładać, ścielić, pokrywać
- ▶ **stilus, stilī** *m* – rylec (do pisania), pióro
- ▶ **stipendium, stipendiū** *n* – wynagrodzenie, żołd
- ▶ **stō, stāre, steti, statum** – stać (przy kimś / czymś)
- ▶ **strepitus, strepitūs** *m* – głośny dźwięk / hałas, huk, wrzawa, zamieszanie
- ▶ **studeō, studēre, studui**, — (z *dat.*) – poświęcać się (czemuś), starać się (o coś), dążyć (do czegoś), uczyć się, studiować
- ▶ **studiōsē** – z pilnością, z zapałem, starannie, uważnie, gorliwie
- ▶ **studiōsus, studiōsa, studiōsum** – zainteresowany, uczący się, pasjonat
- ▶ **studiōsus, studiōsī** *m* – pasjonat
- ▶ **studium, studiū** *n* – nauka, zamiłowanie, studia, badanie; **studium litterarum** – zajęcie literackie
- ▶ **stultē** – głupio, niemądrze, nierozsądnie, nierozumnie
- ▶ **stultus, stulta, stultum** – głupi
- ▶ **stupeō, stupēre, stupui**, — – osłupieć, zaniemówić, zdumiewać się, drętwieć
- ▶ **suādeō, suādēre, suasi, suasum** (*dat.*) – radzić (komuś, coś), namawiać (kogoś do czegoś), przekonywać
- ▶ **sub** (*z abl.*) – pod
- ▶ **sub** (*z acc.*) – pod (coś, *np.* ire – iść)
- ▶ **subeō, subire, subivī (subiī), subitum** – podtrzymywać, dźwigać, nieść
- ▶ **subitō** – nagle, niespodziewanie, szybko, w oka mgnieniu
- ▶ **subitus, subita, subitum** – nagły, niespodziewany, nieoczekiwany
- ▶ **submergō, submergere, submersī, submersum** – tonąć, topić, zanurzyć się
- ▶ **suburbānus, suburbāna, suburbānum** – podmiejski, leżący blisko miasta
- ▶ **sum, esse, fui**, — – być; **PFA futūrus, futūra, futūrum**; **infinitivus futuri activi fore**
- ▶ **summus, summa, summum** – najwyższy
- ▶ **sūmō, sūmere, sūmpsī (sumsī), sūmptum (sumtum)** – brać, podnosić; **cibum sūmere** – jeść [dosł. spożywać / przyjmować pokarm] (*idiom*); **pecuniam mutuam sumere** – pożyczać pieniądze (*idiom*)
- ▶ **super** (*z abl.*) – przez, na, nad, o (kimś)
- ▶ **super** (*z acc.*) – wyżej, powyżej, nad, ponad, na (czymś)
- ▶ **superbus, superba, superbum** – wyniosły, arogancki
- ▶ **superior, superius** – wyżej położony, wyższy, górny, wierzchni, wewnętrzny; **pars superior** – góra
- ▶ **superlātīvum, superlātīvī** *n* – stopień najwyższy
- ▶ **superlātīvus (gradus, gradūs** *m*) – najwyższy (*stopień*) [przymiotnika lub przysłówka]
- ▶ **superlātīvus, superlātīva, superlātīvum** – najwyższy; będący w stopniu najwyższym
- ▶ **supersum, superesse, superfuī**, — – być zbyt, zbytnim, zbywać, pozostawać; **superest** – jest zbyt dużo
- ▶ **superus, supera, superum** – górny, będący w górze
- ▶ **supīnum, supīnī** *n* – celownik odczasownikowy
- ▶ **supplicium, supplicī** *n* – kara (śmierci)
- ▶ **suprā** (*z acc.*) – ponad, nad, wysoko, na górze
- ▶ **surdus, surda, surdum** – głuchy
- ▶ **surgō, surgere, surrēxī (surexī), surrēctum (surēctum)** – wstawać, podnosić się; zmartwychwstać (*lacinia poklasyczna*)
- ▶ **surripīō, surripere, surripui, surreptum** – kraść, podkraść, zabierać ukradkiem
- ▶ **sūrsum** – w górę, do góry, ku górze
- ▶ **suscitō, suscitāre, suscitāvī, suscitātum** – budzić, przywracać do zdrowia
- ▶ **suspiciō, suspicere, suspexī, suspectum** – patrzeć w górę (na coś/kogoś, z *acc.*)
- ▶ **sustineō, sustinēre, sustinui, sustentum** – utrzymywać, trzymać, podtrzymywać; stawiać opór, nie ustępować, wytrzymywać, znosić
- ▶ **suus, sua, suum** – swój, swoja, swoje (*pronomem possessivum* – *zaimek dzierżawczy*)
- ▶ **syllaba, syllabae** *f* – sylaba
- ▶ **synōnymum, synōnymī** *n* – synonim (*wyraz lub określenie równoważne znaczeniowo innemu określeniu* [= równoznacznik] *lub na tyle zbliżone, że można nim zastąpić to drugie w odpowiednim kontekście* [= bliskoznacznik])

- ▶ Syra, Syrae [Sȳra, Sȳrae] *f* – Syra
 - ▶ Syria, Syriae *f* – Syria
 - ▶ Syrus, Syrī *m* – Syrus (*imię niewolnika*)
-

t-

- ▶ tabella, tabellae *f* – tabliczka, deseczka (*do pisania*)
- ▶ tabellārius, tabellārīi *m* – posłaniec z listami, kurier, listonosz
- ▶ taberna, tabernae *f* – sklep
- ▶ tabernārius, tabernārīi *m* – sklepikarz
- ▶ tabula, tabulae *f* – tablica, tabliczka do pisania
- ▶ taceō, tacēre, tacuī, tacitum – milczeć
- ▶ tacitus, tacita, tacitum – milczący, cichy
- ▶ talentum, talentī *n* – talent (*jednostka monetarna Greków*)
- ▶ tālis, tālis, tāle – taki, taka, takie; tego rodzaju
- ▶ tam – tak, tak bardzo (*przysłówek*); **tam... quam ...** – im... tym; tak bardzo... jak...
- ▶ tamdiū – tak długo
- ▶ tamen – jednak, mimo to
- ▶ tamquam – jak, jakoby, jak gdyby
- ▶ tandem – wreszcie, nareszcie, w końcu < *przysłówek* >
- ▶ tangō, tangere, tetigi, tāctum – dotykać
- ▶ tantum – tylko
- ▶ tantum, tantī *m* – tyle, tak wiele
- ▶ tantundem – tyle samo, właśnie tyle, do tego samego stopnia
- ▶ tantus, tanta, tantum – tak wielki
- ▶ tarde – późno, ze zwłoką, poniewczasie
- ▶ tardus, tarda, tardum – spóźniony, spóźniający się, późny
- ▶ tata, tatae *m* – tatuś, tata < *zdrobnienie* >
- ▶ taurus, taurī *m* – byk
- ▶ Taurus, Taurī *m* – Byk (*nazwa znaku zodiaku*)
- ▶ tēctum, tēctī *n* – dach
- ▶ tēcum – ze tobą
- ▶ temerārius, temerāria, temerārium – nierozważny, bezmyślny, lekkomyślny, zuchwały, porywczy
- ▶ tempestās, tempestātis *f* – burza
- ▶ Templum Iovis Optimī Maximī – Świątynia Jowisza Najlepszego Największego
- ▶ templum, templī *n* – świątynia
- ▶ tempus, temporis *n* – czas, okres
- ▶ tenebrae, tenebrarum *f* – ciemność / ciemności
- ▶ tenebricōsus, tenebricōsa, tenebricōsum – ciemny, mroczny
- ▶ teneō, tenēre, tenuī, tentum – trzymać, powstrzymać
- ▶ tenuis, tenue – cienki, chudy
- ▶ ter – trzy razy < *forma przysłówkowa* >
- ▶ tergeō, tergēre, tersī, tersum – wycierać, osuszać
- ▶ tergum, tergī *n* – grzbiet, plecy; tył
- ▶ ternī, ternae, terna – po trzech, po trzy, trzy naraz, trzy
- ▶ terra, terrae *f* – ziemia
- ▶ terreō, terrēre, terruī, territum – straszyć, przerażać, niepokoić, napawać lękiem, odstraszać
- ▶ terribilis, terribile – przerażający, przeraźliwy, straszny
- ▶ territus, territa, territum – przestraszony, przerażony
- ▶ tertius, tertia, tertium **decimus, decima, decimum** – trzynasty (13)
- ▶ tertius, tertia, tertium – trzeci
- ▶ testis, testis *m* – świadek
- ▶ Thāis, Thāidis *f* – Thais (*żeńskie imię rzymskie*)

- ▶ **theātrum, theātrī** *n* – teatr
- ▶ **Thēseus, Thēseī** *m* [*gr. Θεσεύς, Θεσεώς, ὁ*] – Tezeusz (*królewicz i heros ateński*); **vocativus: Thēseu!**
- ▶ **Tiberis, Tiberis** *m* – Tyber (*rzeka w środkowej części Włoch*)
- ▶ **tībiae, tībiārum** *f* – flet
- ▶ **tībīcen, tībīcinis** *m* – flecista
- ▶ **Tibullus, Tibullī** *m* – Albius Tibullus (*poeta rzymski, przyjaciel Horacego i Owidiusza*)
- ▶ **timeō, timēre, timuī**, — – bać się; **timēre ā/ab...** (*pass.*) – odczuwać strach, budzić lęk (*u kogoś*)
- ▶ **timide** – lęklwie, bojaźliwie, trwoźnie
- ▶ **timidus, timida, timidum** – lękliwy, bojaźliwy, przestraszony, trwoźny
- ▶ **timor, timōris** *m* – strach
- ▶ **titulus, titulī** *m* – tytuł
- ▶ **Titus, Titī** *m* – Tytus (*rzymskie imię męskie*)
- ▶ **Titus, Titī Mānlius, Mānliū Torquātus, Torquātī** *m* – Tytus Manliusz Torkwatus (*konsul rzymski i dyktator, znany ze stracenia własnego syna*)
- ▶ **Tlēpolemus, Tlepolemī** *m* – Tlepolemusz (*imię*)
- ▶ **toga, togae** *f* – okrycie, odzienie, szata, toga
- ▶ **togātus, togāta, togātum** – ubrany w togę, odziany w togę
- ▶ **tollō, tollere, sustulī, sublātum** – podnosić, podnosić się (*skądś, z acc.*), unosić, pozbawiać
- ▶ **tonitrus, tonitrūs** *m* – grzmot
- ▶ **tot** – tyle, tak wiele
- ▶ **totiēs** – tyle razy, tylekroć, tak wiele razy
- ▶ **tōtus, tōta, tōtum** – cały
- ▶ **trādō, trādere, trādidī, trāditum** – przekazywać, oddawać, powierzać
- ▶ **trahō, trahere, trāxī, tractum** – ciągnąć, pociągać
- ▶ **tranquillitās, tranquillitātis** *f* – spokój, cisza morska
- ▶ **tranquillus, tranquilla, tranquillum** – spokojny, niezakłócony, bezwietrzny
- ▶ **trāns** (*z acc.*) – za, przez, po drugiej stronie
- ▶ **trānseō, trānsire, trānsivī, trānsitum** – przechodzić, przeprowiać się
- ▶ **trānsferō, trānsferre, trānstulī, trānslātum** – przenosić, przewozić
- ▶ **trecentī, trecentae, trecenta** – trzysta (300)
- ▶ **tredecim** – trzynaście (13)
- ▶ **tremō, tremere, tremuī, tremitem** – drżeć, trząść się (*ze strachu*)
- ▶ **trēs, trēs, tria** – trzy
- ▶ **trīcēsimus, trīcēsima, trīcēsimum** – trzydziesty
- ▶ **triclinium, triclīnī** *n* – jadalnia, trzy sofy biesiadne
- ▶ **trīgintā** – trzydzieści (30)
- ▶ **trīginta septem** – trzydzieści siedem (37)
- ▶ **trīnī, trīnae, trīna (terni, ternae, terna)** – po trzy
- ▶ **trīstis, trīste** – smutny, nieszczęśliwy, zmartwiony
- ▶ **trīstītia, trīstītia** *f* – zmartwienie, zwątpienie, ponurość, niezadowolenie
- ▶ **trochaeus, trochaeī** *m* – trochej (*nazwa stopy metrycznej, złożonej z dwóch sylab: długiej i krótkiej*)
- ▶ **Troia, Troiae** [*gr. Τροία, Τροίας, ἡ / Ἴλιος, Ἰλίου, ἡ / Ἴλιον, Ἰλίου, τὸ*] *f* – Troja (*miasto w Azji Mniejszej, upamiętnione eposach Homera*)
- ▶ **Trōiānus, Trōiāna, Trōiānum** – trojański, trojańska, trojańskie
- ▶ **Trōiānus, Trōiānī** *m* – Trojańczyk
- ▶ **tueor, tuērī, tuitus (tūtus) sum** – widzieć, oglądać, chronić
- ▶ **tum = tunc** – wtedy, wówczas, następnie, wreszcie
- ▶ **tumultuor, tumultuārī, tumultuātus sum** – awanturować się, czynić wrzawę, miotać się
- ▶ **tumultus, tumultūs** *m* – zamęt, wrzawa, poruszenie
- ▶ **tunica, tunicae** *f* – koszulka, tunika
- ▶ **turba, turbae** *f* – tłum, gromada, zbiegowisko
- ▶ **turbidus, turbida, turbidum** – burzliwy, wzburzony, gwałtowny, niespokojny

- ▶ **turbō, turbāre, turbāvī, turbātum** – poruszać, być wzburzonym, naruszać, zakłócać
 - ▶ **turgidulus, turgidula, turgidulum** – strasznie opuchnięty
 - ▶ **turgidus, turgida, turgidum** – opuchnięty, spuchnięty
 - ▶ **turpis, turpis, turpe** – obrzydliwy, brzydki, ohydny
 - ▶ **turpiter** – wstrętnie, paskudnie, brzydko, w sposób hańbiący, haniebnie
 - ▶ **Tusculānus, Tusculāna, Tusculānum** – tuskulański
 - ▶ **Tūsculum, Tūsculī** *n* – Tuskulum (*miasto we Włoszech*)
 - ▶ **Tuscus, Tusca, Tuscum** – Tyrreński
 - ▶ **tūtus, tūta, tūtum** – bezpieczny, chroniony
 - ▶ **tuus, tua, tuum** – twój, twoja, twoje (*pronomem possessivum – zaimek dzierżawczy*)
 - ▶ **tyrannus, tyrannī** *m* – władca, król, tyran
-

U-

- ▶ **ubi?** – gdzie?
- ▶ **ubique** – gdziekolwiek, wszędzie
- ▶ **ūllus, ūlla, ūllum** – żaden, jakikolwiek
- ▶ **ulterior, ulterius** – dalszy, odleglejszy, bardziej odległy
- ▶ **ultimus, ultima, ultimum** – ostatni, krańcowy, najdalszy, ostateczny
- ▶ **ultrā** (*z acc.*) – poza tamtą stroną, za tamtą stroną
- ▶ **ululō, ululāre, ululāvī, ululātum** – wyć
- ▶ **umbra, umbrae** *f* – cień
- ▶ **umerus, umerī** *m* – ramię; **in umerīs** – na ramionach
- ▶ **ūmidus, ūmida, ūmidum** – mokry, wilgotny
- ▶ **umquam** – nigdy; **neque umquam** – i nigdy (nie) < *synonim do: et numquam* >
- ▶ **ūnā** – razem, jednocześnie, wspólnie
- ▶ **unde?** – skąd? (*ruch skądś*)
- ▶ **ūndēcentum** – dziewięćdziesiąt dziewięć
- ▶ **ūndecim** – jedenaście (11)
- ▶ **ūndecimus, ūndecima, ūndecimum** – jedenasty
- ▶ **ūndēquadrāgintā** – trzydzieści dziewięć (39)
- ▶ **ūndētrīgintā** – dwadzieścia dziewięć (29)
- ▶ **ūndēvīgintī** – dziewiętnaście (19)
- ▶ **ūnī, ūnae, ūna** – jeden raz, jeden na raz
- ▶ **ūniversus, ūniversa, ūniversum** – cały
- ▶ **ūnō ōre** – jednym głosem, jednomyślnie
- ▶ **ūnus** – pewien, jakiś
- ▶ **ūnus, ūna, ūnum** **trīgintā** – trzydzieści jeden (31)
- ▶ **ūnus, ūna, ūnum** – jeden
- ▶ **urbānus, urbāna, urbānum** – miejski
- ▶ **urbs, urbis** *f* – miasto
- ▶ **ūrō, ūrere, ussī, ustum** – palić, spalać, ogrzewać, wysuszać, usychać, palić się
- ▶ **Ursus, Ursī** *m* – Ursus (*imię niewolnika*)
- ▶ **ūsque** – aż, aż do
- ▶ **ut** – jak < *przysłówek* >
- ▶ **ut** – że, żeby < *spójnik zdania podrzędnego* >
- ▶ **uter, utra, utrum** – który z dwóch?, jeden lub drugi, ten albo tamten
- ▶ **uterque, utraque, utrumque** – jeden i drugi, każdy z dwóch
- ▶ **utinam** – oby, jeśliby tylko, jeśli to, tylko to, czy to
- ▶ **ūtor, ūtī, ūsus sum** (*z abl.*) – używać, posługiwać się, cieszyć się (*czymś, z abl.*)
- ▶ **utrum** – czy?; **utrum... an...?** – czy...czy...?
- ▶ **ūva, ūvae** *f* – grono, kiść, kiść winogron, winogrona
- ▶ **uxor, uxōris** *f* – żona

V-

- ▶ **vacuus, vacua, vacuum** – pusty
- ▶ **vāgiō, vāgīre, vāgīvī (vāgīi)**, — – kwilić, szlochać
- ▶ **valdē** – bardzo, mocno, niezwykle, znacznie, głośno
- ▶ **valēns, valentis** – silny, mocny, krzepki, zdrów
- ▶ **valeō, valēre, valuī, valitum** – mieć się dobrze, być zdrowym; **Valē!** – Żegnaj!, Bądź pozdrowiony!
- ▶ **valētūdō, valētūdinis** *f* – zdrowie
- ▶ **validus, valida, validum** – silny, mocny, krzepki, potężny
- ▶ **vallis, vallis** *f* – dolina
- ▶ **vallum, vallī** *n* – palisada, częstokół, wał (obronny)
- ▶ **varius, varia, varium** – różny, rozmaity
- ▶ **vās, vāsis** *n* (*pl. vāsa, vāsōrum*) – naczynie, garnek, pojemnik
- ▶ **-ve** – albo, lub, czy też (*partykuła spójnikowa*)
- ▶ **vehō, vehere, vexī, vectum** – nosić, unosić, wozić, przewozić; płynąć, żeglować; *pass.* jechać, wieźć
- ▶ **vel** – albo, lub
- ▶ **vēlōx, vēlōcis** – szybki, rączy, śpieszny
- ▶ **Vēlōx, Vēlōcis** *m* – Weloks (*męskie imię rzymskie*)
- ▶ **vēlum, vēlī** *n* – żagiel
- ▶ **velut** – jak gdyby, jakoby < *przysłówek* >
- ▶ **vēna, vēnae** *f* – żyła, tętnica, arteria
- ▶ **vēndō, vēndere, vēndidī, vēnditum** – sprzedawać
- ▶ **veniō, venīre, vēnī, ventum** – przychodzić, przybywać, docierać
- ▶ **venter, ventris** *m* – żołądek
- ▶ **ventus, ventī** *m* – wiatr
- ▶ **Venus, Veneris** *f* – Wenus; *gr.* Afrodyta
- ▶ **venustus, venusta, venustum** – uroczy, powabny, czarujący, atrakcyjny, pełen wdzięku, wytworny
- ▶ **vēr, vēris** *n* – wiosna
- ▶ **verbera, verberum** *n* – chłosty, bity; znaczenia w *sg.* różga, batog, bat, bicz, uderzenie, cios, raz
- ▶ **verberō, verberāre, verberāvī, verberātum** – bić
- ▶ **verbum, verbī** *n* – czasownik, słowo
- ▶ **vere** – prawdziwie, zaiste, szczerze
- ▶ **vereor, verērī, veritus sum** – bać się
- ▶ **Vergilius, Vergiliū** *m* – Wergiliusz (*rzymski poeta, autor „Eneidy”, „Georgik” i „Bukolik”*)
- ▶ **vērō** – rzeczywiście, w rzeczywistości, ponadto, zaiste, naprawdę; jednak; **nec vērō** = sed non
- ▶ **versiculus, versiculī** *m* – wersik (*zdobnienie od versus, versūs*), krótka linijka tekstu
- ▶ **versor, versārī, versātus sum** – obracać się, znajdować się, być pogrążonym, tkwić (w czymś, z *dat.*)
- ▶ **versō, versāre, versāvī, versātum** – obracać, potrząsać, wymachiwać
- ▶ **versus** [= versus (*z acc.*)] – w kierunku (czegoś), ku (czemuś), w, na < *przysłówek* >
- ▶ **versus, versūs** *m* – linijka, wiersz, wers
- ▶ **vertō, vertere, vertī, versum** – odwracać (się), zwracać (się), obracać (się); **tergum vertere** – uciekać
- ▶ **vērūm** – lecz
- ▶ **vērūm, vērī** *n* – prawda
- ▶ **vērus, vēra, vērum** – prawdziwy
- ▶ **vesper, vesperī (vesperis)** *m* – wieczór
- ▶ **vesperī** – wieczór, wieczorem < *przysłówek* >
- ▶ **vester, vestra, vestrum** – wasz, wasza, wasze (*pronomem possessivum* – *zaimek dzierżawczy*)
- ▶ **vestīgium, vestigīi** *n* – ślad
- ▶ **vestīmentum, vestīmentī** *n* – szata, odzież, ubranie
- ▶ **vestiō, vestīre, vestīvī (vestīi), vestītum** – ubierać, odziewać, przyodziewać
- ▶ **vestis, vestis** *f* – szata, suknia, strój, ubiór, odzież, odzienie
- ▶ **vetō, vetāre, vetuī, vetitum** – zakazywać

- ▶ **vetus, veteris** – stary
- ▶ **via, viae** *f* – droga
- ▶ **victor, victōris** *m* – zwycięzca
- ▶ **victōria, victōriae** *f* – zwycięstwo
- ▶ **videō, vidēre, vīdī, vīsum** – widzieć; **vidētur** – wydaje się, uważa się; **en ▶ seem**
- ▶ **vigilia, vigiliae** *f* – czuwanie; *pl.* straż nocna
- ▶ **vigilō, vigilāre, vigilāvī, vigilātum** – nie spać, czuwać
- ▶ **vīgintī** – dwadzieścia
- ▶ **vīgintī duo** – dwadzieścia dwa (22)
- ▶ **vīgintī ūnus** – dwadzieścia jeden (21)
- ▶ **vīlis, vīle** – tani
- ▶ **vīlla, vīllae** *f* – dom wiejski, rezydencja wiejska, dwór wiejski, willa
- ▶ **vinciō, vincīre, vīnxī, vīnctum** – wiązać, pętać
- ▶ **vincō, vincere, vīcī, victum** – zwyciężać, pokonywać
- ▶ **vīnea, vīneae** *f* – winnica; *metonimia*: winorośl
- ▶ **vīnum, vīnī** *n* – wino
- ▶ **vir, virī** *m* – mężczyzna, mąż
- ▶ **vīrēs, vīrium** *f* – siły fizyczne / zbrojne / wojskowe; siły, zdolności, możliwości [*pluralis od vīs f* – siła, moc]
- ▶ **virga, virgae** *f* – kij, różga (do wymierzania kary)
- ▶ **virgō, virginis** *f* – dziewczyna, panna, dziewica
- ▶ **Virgō, Virginis** *f* – Panna (*nazwa znaku zodiaku*)
- ▶ **virtūs, virtūtis** *f* – męstwo, dzielność, waleczność, bohaterstwo, cnota, odwaga
- ▶ **vīs** *f* – siła, moc
- ▶ **vīscera, vīscerum** *n* – wnętrzności, trzewia (*sing*: viscus, visceris *n*)
- ▶ **vīsō, vīsere, vīsī, —** – odwiedzać (*kogoś*); zajrzeć, spojrzeć
- ▶ **vīta, vītae** *f* – życie
- ▶ **vītis, vītis** *f* – winorośl, winna latorośl
- ▶ **vītō, vītāre, vītāvī, vītātum** – unikać, wystrzegać się (*kogoś, czegoś*)
- ▶ **vīvō, vīvere, vīxī, vīctum** – żyć, żywić się (*czymś, z abl.*)
- ▶ **vīvus, vīva, vīvum** – żywy
- ▶ **vix** – z trudem, z ledwością, zaledwie
- ▶ **vix umquam** – prawie nigdy
- ▶ **vocābulum, vocābulī** *n* – słowo, wyraz
- ▶ **vōcālis, vōcālis** *f* – samogłoska
- ▶ **vocātīvus, vocātīvi** *m* – wołacz (*przypadek łaciński*)
- ▶ **vocō, vocāre, vocāvī, vocātum** – wołać, wzywać, nazywać (*kogoś czymś*)
- ▶ **volō, velle, voluī, —** – chcieć; **bene/male velle + dat.** – życzyć (*komuś*) dobrze/źle, być (*dla kogoś*) życzliwym / nieżyczliwym
- ▶ **volō, volāre, volāvī, volātum** – latać
- ▶ **voluntās, voluntātis** *f* – wola, pragnienie, dobra wola
- ▶ **vorāgō, vorāginis** *f* – gardziel, otchłań, przepaść, wir
- ▶ **vorō, vorāre, vorāvī, vorātum** – pożerać, połykać, pochłaniać
- ▶ **vōx, vōcis** *f* – głos; **magnā vōce** – głośno (*jako przysłówek*)
- ▶ **Vulcānus, Vulcānī** *m* – Wulkan; *gr.* Hefajstos
- ▶ **vulnerō, vulnerāre, vulnerāvī, vulnerātum** – ranić (*kogoś, z acc.*), zadawać ranę (*komuś, z dat.*)
- ▶ **vulnus, vulneris** *n* – rana, uszkodzenie, obrażenie
- ▶ **vultus, vultūs** *m* – oblicze

Z-

- ▶ **Zēno, Zēnōnis** *m* – Zenon (*rzymskie imię męskie*)
- ▶ **zephyrus, zephyrī** *m* – wiatr zachodni